

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De S. Erminoldo Abb. Ac Martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

Transfertur.

sanctum fuisse virum qui ibi esset sepultus; et investigantes unde et quis esset, abstulerunt corpus, et in Bononia civitate juxta honorem tanto viro congruum in ecclesia posuerunt.

Cantuaria.

6 Hæc Beda. Quam ille regiam civitatem appellat, Dorobernia est, sive Durovernum, Ptolemæo Darvernum, nunc Cantuaria, vulgo Canterbury; quæ florente Heptarchia Saxonica, regni Cantii caput, et sedes regia fuit, donec Ethelbertus Rex eam cum jure regali Augustino et Archiepiscopo gentis Anglorum consecrato largitus esset; ut scribit Guilielmus Cambdenus in Cantio.

Ecclesia Christi.

6 Ecclesia illa Christi, ab antiquis Romanis Christianis, ante Anglorum adventum, ædificata, a S. Augustino recuperata, et rursus Salvatoris nostri Christi cultui dedicata, a posteris instaurata ac mirifice exornata, in medio urbis sinu, insigni majestate in cælum assurgit, procul etiam adspectabilis. De ea agit Cambdenus in Cantio. Est vero ea ecclesia Cathedralis, adjunctumque habuit Benedictinorum cœnobium, quod Henricus VIII, dissipavit. De eo fuse agit vir venerabilis Clemens Renerus in Apostolatu Benedictino tract. 1, sect. 1, § 17.

S. Augustini monasterium.

7 SS. Petri et Pauli monasterium, quod deinde S. Augustini dictum, in Orientali Cantuarie suburbio fuit, Cathedrali illi æmulum, maximis quondam opibus ab Ethelberto Rege locupletatum, concessa Abbati officina monetaria, cum jure pecuniam signandi, ut tradit Cambdenus. Pars ejus maxima ruinis involuta, reliqua in ædus regias conversa. De eo cœnobio fuse in suo Apostolatu tr. 1, sect. 1, § 13, agit Clemens Renerus.

Ejus rursus mentio fiet in vita S. Ethelberti xxiv Februarii, S. Augustini xxvi Maii, S. Laurentii n Februarii, et alibi.

Ex mss.

8 Bononia, ubi sanctus hic Abbas sepultus memoratur, urbs est Belgicæ secundæ, Episcopatu jam a mille ac ducentis annis ornata; qui postea cum Tarvanensi Morinorum conjunctus fuit, at Tarvana eversa restitutus; vulgo Bouloigne.

Bononia Belgica.

9 Sinum maris Ampleat, Capgravo Amflet, eum reor esse, qui inter Bononiam ac munimentum Blacnestum occurrit; unde et vicus propinquus in tabula Mercatoris Ambleteul dicitur, vel a vico sinus ipse, ad ostium Marquisiani fluvii.

Sinus Ambleat.

10 Porro S. Petri Abbatis meminit Trithemius lib. 3, de Viris illustrib. Ord. S. Benedicti cap. 33, atque fuisse monachum S. Gregorii Romæ. Idem tradit Clemens Renerus loco citato. Fuit a S. Augustino cum S. Laurentio Romam missus, ut S. Gregorio referrent quæ in Anglia a se gesta essent, et de quibusdam eum consuleret: de qua legatione fusius in S. Augustini vita agemus. De Petro agit et Harpsfeldius seculo 7, cap. 19, qui gente Romanum fuisse scribit, uti et alii quidam.

S. Petrus Romanus.

11 Trithemius ait Petrum floruisse anno dcxx. Quod refellitur ex epistola Bonifacii IV, data in Kal. Martii anno Phocæ Imp. viii, Christi nimirum dcx, quam recitat Clemens Renerus. Sed mendum irrepsit in numerum Indictionum; erat enim tunc xiii, non iv, ut habet. In ea epistola mentio fit Joannis Abbatis, qui Petro successit: adeoque hunc circiter annum dcvi, submersum conjicimus.

Quando obiit.

DE S. ERMINOLDO ABB. AC MARTYRE.

AN. CHRISTI
MCCXXI.
VI JANUARI.
S. Erminoldi
nomen in
Martyrol.

Sancti Abbatis ac martyris Erminoldi nomen sacris Fastis adscriptum habet Ferrarius his verbis: VIII Id. Januar. apud Ratisponam S. Erminoldi Abbatis Brunfingensis et Martyris. Benedictus Dorganius in Benedictino: S. Ermenoldi Abbatis et Martyris, Magarum virtutum viri. At Hugo Menardus in suo Martyrologio v Januarii: In Germania S. Ermenoldi Abbatis et Martyris, Ordinis Cluniacensis.

2 De eo ita scribit Trithemius in Chronico Hirsaugiensi, viros illustres commemorans qui ex Hirsaugia prodierunt: Evernoldus monachus hujus cœnobii Hirsaugiensi, ad monasterium Briverungense in Abbatem constitutus est, vir scientia et conversatione sanctissimus: qui multis in vita et post mortem fertur claruisse miraculis: cujus vita et conversatio cum miraculis in duobus libellis conscripta latius in præfatio cœnobio habetur. Eam vitam ab Auctore anonymo, monacho Prufeniensi, circa annum mccc, scriptam, Tomo 2 Antiquarum lectionum vulgavit Henricus Camisius, extatque in Auctario Surii.

3 Meminit S. Erminoldi Baronius Tom. 12, an. 1121, n. 7 et 8. Raderus Tom. 1, Bavarie sanctæ, ubi vita hujus compendium refert.

VITA

PRÆFATIO AUCTORIS.

Psal. 11. 1.
Utile est SS.
vitas scribere.

Novissime diebus istis, in quibus (proh dolor!) juxta Psalmistæ querelam, defecit Sanctus, et diminutæ sunt a filiis hominum veritates, bonorum antecedentium sanctitatem et scripto recolere, et memorie tradere posterorum, tam rationis instinctu monemur, quam ipsa utilitate allicimur et profectu. Denique Sanctus Sanctorum, a quo sanctitas omnis tamquam a fonte primario, scaturigine multiformi permanat in Sanctos, in rivulo-

rum limpida puritate dum noscitur et laudatur, visum in eis excitat salutarem, qui ab eo dulcedinem derivatam in suorum mirifica suavitate legendo præsentium et præstantium. Accedit ad hoc, quod nos, qui futuram inquirimus civitatem, manentem in hoc sæculo non habentes, dum in hujus vite ac viæ prociectu eorum calles aspicimus, qui tam adversantis mundi sinistram, quam blandientis dextram contemnendo, viam regiam incedentes servaverunt; ipsi quoque rectorum recta sectando vestigia, non abducimur ad intorta compita deviantium plurimorum, qui se sequentes illaqueant, et illa queatos immergunt doloribus sempiternis. Postremo illud quoque Sanctorum bona commemorando consequimur et scribendo, quod illorum eo ipso meremur auxiliis adjuvari, quo eorum virtutibus congandemus et gloriæ. Dumque alios hæc legentes ad studium boni, bonorum accendimus et monemus exemplis, ipsorum nos, quos provocavimus, intercessio consequitur, et a Domino, in quo laboramus, certa remuneratio comparatur.

2 Ista considerando ad Beatissimi Erminoldi a Priveniensi Ecclesiæ primi Abbatis gesta magnifica describenda, cursum styli dirigimus, qui gregis nostri tamquam aries quidam insignis et prædux et fidelissimus protopastor, ad caulas summi pastoris æthereas nos præcessit. Nec tam arduum opus aggredimur, in nostris, quæ nullæ sunt, viribus confidentes; sed in eo, sine quo nec incipi potest bonum aliquid nec compleri. Animat nos præterea, et id tentandi præstat audaciam ipse inchoationis hujus instinctor præcipuus et injunctor, venerabilis scilicet Pater Dominus b Ulricus sextusdecimus Abbas Prufeniensi Ecclesiæ, qui antecessoris tanti virtutibus coexultans, ac per hoc nequaquam carens ipse virtutibus, anno incarnationis Dominicæ mca, xxxi, primo anno sui regiminis, onus hoc Atlanticum nobis tamquam Pygmæis imposuit, uno eodemque præcepto suo ac jussu, auctoritatis suæ scutum opponens linguæ

Ulrici Abbatis
jussu scripta
hæc vita.

AUCTORE
MONACHO
ANONYMO.

Job. 13. 7.

linguæ calumnianti, quæ nos præsumptionis forsitan argueret, et insufficientiæ nostræ desperationis obicem auferens, et ausum conferens ad injuncta. Scriptum autem scientes esse: Numquid Deus indiget vestro mendacio, ut pro illo loquamini dolos, optantes nos ad exprimenda vera sufficere, nihil circa rem gestam addere vel mutare conabimur, nihil de proprio confingemus, sed ut fidelis ad nos usque traduxit antiquitas: sive veritate servata, stylum aliquanto tentabimus facere comptiorem, ne rei utilitas, tamquam Falerni nobilitas ac dulcedo ob ruditatem incultius eloquii, tamquam ob vasculi cariem contemnatur. Sæpius etenim crater tornatilis et elegans, potum bonum et bibilem meliorat; deformis vero catinus, infusi et nectaris minuit suavitatem.

^a Prufening, altis Prufing et Prufeninge, monasterium Ord. S. Benedicti, supra Ratisponam, ad confluentes Danubii et Nubi, fundatum a S. Ottone Bambergensi Episcopo, an. MCXIX, Wigul. Tom. 3.

^b Wiguleo Udalricus quem ait obisse an. MCCCXIV.

LIBER I.

CAPUT I.

S. Erminoldi ortus, religiosæ vitæ tyrocinia.

Multi sancti
in Germania.

^a

^b

^{c d e}

^{f g h}

^{i k l}

^{m n o}

Igitur cum Apostolicæ prædicationis in omnem terram sonus exisset, et in fines orbis terræ verba eorum, granorum more, dispersa per campos mundi latissimos et patentes, in fructus proficerent copiosos, et ex omni natione, quæ sub cælo est, cæli horrea messe fidelium replerentur; ^a Germaniæ quoque deserta in ubertatem versa, virorum illustrium plures dignos agricolæ Christo manipulos protulerunt. Ex quibus ^b Augusta quidem rutilat ^c Udalrico, ^d Chunrado ^e Constantia sufflorescit, alio ^f Udalrico ^g Hirsaugia venustatur, gloriatur ^h Henrico et ⁱ Chunegunda sua ^k Babenberch et ^l Ottone, ^m Altach ac ⁿ Hildensheim ^o Godehardo illustratur. Alia quoque Germaniæ loca quam plurima pluribus aliis tantis et tot exultant, quod, ut de his taceatur, quos vel hominis segnis ignavia, vel incuria successorum, seu etiam diutini temporis intercursum, memoriæ humanæ subtrahit, quos tamen indebiliter continet vitæ liber, melius ac feliciter semper in Dei præsentia, quam in nostra memoria brevi ac momentanea constitutos; si liceret, horum omnium vellemus mentionem facere nominatim, quorum nomina et virtutes vivacis scripturæ tenacitas, adhuc quasi ejusdam indicis ostensione præsentat, numerositate sola vocabulorum capacissimi certe codices tenderentur. Hæc idcirco diximus, ut in gaudio recorderemur, quomodo terra nostra per infidelitatem quondam sterilis, peperit plurimos vere ac veraciter Samueles: qui licet in suo quisque loco divisi, in uno tamen spiritu, prout vult, singulis dividente, soli Domino laudabiliter, ut quondam ille Samuel, servierunt in sanctitate et justitia coram illo.

Inter eos S.
Erminoldus.

4 Inter quos Deus omnipotens similem illum fecit in gloria Sanctorum, de quo scripturi sumus, beatissimum scilicet Erminoldum Prufingensem primum Abbatem, speculum sui temporis et exemplar, et posterorum lumen et jubar illustre. Et tu ergo Ecclesia Prufingensis nequaquam minima es in præcipuis monasteriis Germaniæ; ex te enim exiit, non quidem carnis exortu, sed spiritus transitu ex hoc mundo ad Patrem, venerabilis ille Dux, qui de vitæ secularis Ægypto eductus, vita pariter et virtute Mosaica, Pharaone, id est, principe mundi relicto, ad terram veræ promissionis, ut alter Josue te præcessit; Seon Regem Amorrhæorum et Og Regem Basan, et omnia regna Chanaan, per quæ multiformis informitas intelligitur vitiorum, strenuo ante congressu triumphans. Ad cujus illustria tandem calamus se conver-

tat, quem Spiritus sanctus et temperare et irrigare dignetur, qui ejus, quem descripturus est, tamquam venerabilis templi sui consecrator pariter extitit et possessor.

5 Beatus igitur Erminoldus de gente ^p Suevorum progenitoribus quidem exortus est modo seculari satis claris. Qui concessio sibi pignore tali divinitus, Dei gratiæ non ingrati, filium suum in Hirsaugiensi cœnobio divinis curaverunt obsequiis mancipare: Annæ illius utique spiritu non carentes, ut, sicut alter Samuel, a juventute sua et usque in senectam et senium coram Domino ministrare consuesceret in eodem. In quo videlicet studio pietatis desiderium eorum attulit eis Dominus, nec sunt fraudati a desiderio suo, dum quod omnimodis optaverunt, completum sibi concessum in filio letabantur. Denique puer erat ingeniosus, et sortitus est animam bonam, et ingenii quidem capacitate scientiam præpollentem, ac animæ bonitate virtutes eximias apprehendit; bonitatem, et disciplinam, et scientiam doctus a Spiritu, a quo profecto ductus est in desertum vitæ claustralis. Ubi licet a diabolo tentaretur, membrum tamen insigne capiti Christo cohærens, et capitis armatura triumphans exivit vivens, ut vinceret, et victor coronam perciperet reprobissam. Beati igitur regulam Benedicti, benedictus ipse a Domino tamquam regni tramitem apprehendens, iter vitæ suæ secundum statutum illius ita direxit, ut Abbas ex Monacho, magister fieri ex discipulo mereretur.

^p
Puer fit monachus.

6 Siquidem ^q B. Wilhelmi tunc Hirsaugiensi Abbatis vitæ modum ac formam ita moribus suis impressit, ita perfectionis illius studuit imitari vestigia, ut jam qualis Pater, talis filius appareret, et magister in discipulo videretur; et nulla jam posset esse dubietas, super hunc Elisæum spiritum Eliæ requiescisse. Idem vero venerabilis Wilhelmus, apud ecclesiam sancti Martyris ^r Emmerani in urbe Ratispona sub ^t Ramuoldo, ejusdem monasterii tunc Abbate, Prior extiterat, non fama fallaci solummodo, sed veraci præconio meritorum longe lateque clarescens, ad Hirsaugiensem est electus Ecclesiam, in qua Beatus, ut dictum est, Erminoldus sub eodem spiritualis militiæ tyrocinia taliter exercebat, ut non longi temporis interfluxu, signifer ex athleta, ex satellite campiductor, et ex milite primicerius crearetur.

^q
B. Wilhel-
mum magi-
strum suum
imitatur.

^{r s}

^t

^a Expluribus Galliæ populis constata gens, Rhenum transgressa, inter Mennum ac Danubium sedes facit, Alemanni dicti, vel Allemanni, aut Allamanni, quasi omnes viri, aut multitudo virorum undique collecta; all enim omnem, man virum significat nostratibus ac Germanis. Protulere deinde fines Allemanni, Etiamnum Galli et Hispani Germanos omnes Allemannos vocant, Germaniam Allemanniam.

^b Splendidissima Rhatia provincia colonia Augusta Vindelicorum, vulgo Augsburch.

^c Martyrol. Roman. Udalricum vocat. Colitur iv Julii.

^d Colitur S. Conradus xxvi Novemb.

^e Constantia nobilis civitas ad lacum Brigantium, sive Venetum, qui et Constantiensis dicitur, vulgo de Bodensee.

^f Hic Udalricus videtur is esse, quem Trithemius scribit ex monacho Hirsaugiensi factum Abbatem Cellæ Paulinæ.

^g Nobile olim Ordinis Benedictini cœnobium Hirsaugia, Ludovici Pii temporibus fundatum, situm in Ducatu Wirtenbergensi. Ejus Chronicon conscripsit Trithemius Abbas.

^h Vitam dabimus xiv Julii.

ⁱ Colitur S. Cunegundis Imperatrix in Martii.

^k Vulgatus jam Bambergæ dicitur. Sua fertur prope in metuitullo Germaniæ.

^l De eo ii Julii.

^m Altach inferius, amplissimum ac ditissimum monasterium Ordinis Benedictini in Bavaria inferiori ad Danubium; ubi Abbas fuit ante Episcopatum S. Godehardus. Est et altud in eadem inferiori Bavaria, non procul Straubinga, Altach superius dictum.

ⁿ Vulgo Hildesheim appellamus, Urbs est Germaniæ Episcopalis.

^o Ejus vitam dabimus iv Maii.

^p Suevia Germaniæ provincia, celebris cumprimis, sed angustioribus conclusa quam olim limitibus.

^q De hoc agemus v Julii.

^r Colitur S. Emmeramus xxii Septembr.

^s Urbs Imperialis ad confluentes Regi sive Regini et Danubii, alias sæpe Reginoburgum, vulgo Regensburch appellatur.

^t B. Ramuoldi vitam dabimus xv Junii.

CAPUT

CAPUT II.

Abbas Lorsacensis factus, eo se munere intra annum abdicat.

Creatur Abbas Lorsacensis.

Denique sanctitatis illius tam sonora vox in Rama audita est circumquaque, ut lucernam sub modio seu vase subjectiois ulterius tegi non sineret vel absconderet, sed super candelabrum poni regiminis persuaderet. Unde factum est, ut tam fratrum electione communi, quam a Henrici Imperatoris ejusdem nominis quinti consensu atque favore, ad *b* Lorsacensis Ecclesie regimen vocaretur, quae regalis est Abbatia, illisque diebus et in copia rerum temporalium abundabat, et in praerogativis plurimis dignitatum.

Egrege praest.

8 Hic itaque fidelis servus et prudens super familiam Domini constitutus, subjectis tamen non tam praesepe studuit, quam praesepse; nihil subditis faciendum injungens, quod ipse exempli causa non primitus pertulisset. Etenim jugum ab adolescentia sua portaverat, et ipse Majorum ferendo mandata, imponenda minoribus praedidicerat temperare; Pharisaeorum Scribarumque nota prorsus immunis, qui alligant onera importabilia, et ea humeris hominum juxta sententiam Salvatoris imponunt, ipsi ea digito non moventes. Non sic iste, non sic, sed instar boni pastoris forma factus gregis ex animo, creditas sibi verbo pavit oviulas, pavit exemplo Sanctorum, pavit desiderio et subsidio temporali. Propter quod grex, qui datus est sibi pecus inclytum suum, nec immittitur est numero, sed adauctus; nec defecerunt sub ejus cura subsidia temporalia subditis, sed creverunt. Etenim dum in diebus sui regiminis, et numero subditi sui et merito pariter auferentur, nec de multitudine subjectorum, nec de temporalium affluentia, nec de culmine dignitatis intumuit; sed magis in sanctitate atque profectu discipulorum, quam in excellentia praelaturae vel magisterii letabatur, quod perpendi faciliter poterit per subjecta.

Math. 23. 4.

Abdicat se officio, ob munera a fratre data Caesari.

9 Fratrem namque carnalem vir Dei habebat, praeter titulum sanguinis generosi, satis superque et in divitiis abundantem. Quodam vero die cum venissent viri Imperatoris, ut assisterent coram illo, affuit inter eos et ille viri sancti germanus. Cui subridens Augustus, animo forte jocandi: Causa, inquit, tuae dilectionis fratrem tuum regali praefecimus Abbatiae, facientes sibi nomen grande, juxta nomen magnorum qui celebrantur in terra, ut sedeat cum Principibus, et solium gloriae teneat inter illos. In quo igitur majestatis nostrae munificentiae respondebis? At ille: Vera, inquit, esse omnia recognosco, quae proponit Vestra Serenitas, arbitrorque dignissimum, ut vestrae non ingratus inveniar pietati. Dictum duxit in actum, nec multo post decentibus satis Imperatorem muneribus honoravit, famulo Domini Erminoldo tam dicta Imperatoris, quam facta germani penitus ignorante. Ceterum mox ubi ad eum res gesta devenit, licet horum omnium nec conscius extitisset, Lorsacensem resignavit Abbatiam, protinus tam curae se subtrahens pastorali, quam vel notae levissimae Simoniacae pravitatis. Advertendum est igitur, quam execrabile duxisset hic Sanctus per tale se vitium maculasse, ut et Praelaturam detestaretur, pro qua nihil unquam datum vel praebitum esset adipiscenda; sed pro jam adepta, et de posifacito frater suus Imperatori grates per munera retulisset.

Hedit Hirsaugiam cum 40 discipulis.

10 Relicto igitur regimine Lorsacensi, tanquam bonae opinionis ac fame diluvio, ad arcam requie suae, id est, ad Hirsaugiensem Ecclesiam, et ad suum Noe, Beatum videlicet Wilhelmum, tanquam emissa columba revertitur, non sine ramo tamen virentibus foliis venustato. Nam secuti sunt eum discipuli ejus, non minus quam quadraginta, quos apud Lorsacum sub spatio unius anni, quo inibi praefuit, Deo colle-

gerat, ut quam fructuosus in vera vite palme hic esset, ipsa ubertate geniminis monstraretur. Denique in baculo suo, curae videlicet pastoralis, solus transierat ad Lorsacense conobium, et nunc cum turmis discipulorum revertebatur Hirsaugiam: quorum collectio tamquam ramusculus de hac sancta radice consurgens, paternae virtutis gratia virescebat. Hi ergo ab eo separari non sustinentes, sicut oviulae (dicentes non quidem verbis, sed facto, Verba vitae aeternae habes, ad quem ibimus?) Pastorem suum usque Hirsaugiam sequebantur. Ubi et tanquam Angelus Domini cum honore susceptus, benignissime pertractatur; quippe cujus ibi sanctitatis praeconia non latebant.

AUCTORE MOSACHO ANONYMO.

Joan. 6. 69.

a Hic impio patri in regnum Germania successit an. m. cxi. Imperator coronatus an. sexti, mortuus xxii. Maii. m. cxxv.

b Additur ad marginem in postrema Surtii editione, veluti explicationis gratia, Laurishaimensis, Fuit Laurissa, sive Laurishaimium, vulgo Lorsche vel Lors, celebre in agro Wormatiensi monasterium Ordinis Benedictini; postea Pramonstratensibus, dein Archiepiscopo Moguntino donatum. Ejus Chronicon edidit Tom. 1. Her. Germanicar. Marquardus Freherus; in quo tamen nulla fit mentio Erminoldi. Suspicio potius Laureacum, sive Loracum, ut etiam hic in Anacephalasti vocatur, vulgo Lorch, intelligendum, nobile in Wirtembergia conobium.

CAPUT III.

Prufeningense conobium fundatur.

Porro propter nos homines et propter nostram salutem, qui presentem locum incolimus, a Domino factum est illud, ut occasione quacumque oliva fructifera, et vere vitis abundans illic evelleretur, et transplantaretur in hac vinea Domini sabaoth, quam dextra Domini per sanctum Ottonem Babenbergensem Episcopum tunc fundaverat et compleverat, ut haec novella recensque plantatio de mundi Aegypto translata, mitteret altius sub tam industrio vitatore radices; dum quod S. Otto plantaverat, hic rigaret, utriuslibet meritis et obtentu Domino dante desuper incrementum. Deo igitur nobis melius aliquid providente, quam humana solertia praevaleret, actum esse non ambigamus, quod columbinam hanc animam, et venalitates, ut dictum est, Simoniacae putre contagium sic horrentem, arca Hirsaugiae a prima missione recepit, ut occasione hac secundario mitteretur, unde non esset ulterius reversura.

Alii divinitus destinatus.

12 Ipso siquidem tempore Deo dignus Antistes Otto Episcopus Babenbergensis monasterium, sicut diximus, Prufeningense fundaverat: cujus quidem possessionem ac fundum, intercedente coemptione legitima, justisque concambiis, nostro domino comparavit, cum antea juris alterius extitisset. Ceterum non humana voluntate allata est eadem fundandi voluntas, verum revelatione sibi facta divinitus evidenti, cujus, opportuna occasione accepta, hic modum ac seriem inseremus. Henricus etenim quintus ejusdem nominis Imperator Ratisponae Curiam solemnem indixerat regni Principibus universis, et misit scriptum suum hora Curiae memoratae, convocatis dicere ut venirent. Itaque cum turba plurima conveniret, et de civitatibus properarent ad Curiam Augustalem, affuit et venerabilis Otto Babenbergensis Antistes, velut alter David, fidelis in omnibus, egrediens et regrediens et pergens ad imperium dicti Regis. Verum Ratisponae non habens ubi caput suum reclinare valeret ad commodum, quoniam Domino disponente civitas ipsa repleta erat hominibus, quasi brucheo, domibus omnibus occupatis: memorabilis Pontifex turbulentiam turbae tumultuosae devitans, urbe relicta sibi ac suis elegit campi planiciem, quem nunc muri loci hujus includunt.

Occasio fundationis canonici Prufeningensis.

13 Hic igitur inter duas arbores nucum, quae tunc ornaverunt faciem campi, ejusdem tentorium sancti Praesulis figebatur. De quibus nimirum arboribus, et longe antequam id quod nunc dicendum est, eveniret,

AUCTORE
MONACHO
ANONYMO.
Eo loco audi-
tus antea so-
nus campana-
rum.

Visio isthic
S. Ottonis.

tinnitus et strepitus campanarum visus est multo-
tius sonuisse, quem in vicinia demorantis non sine
stupore frequentius audierunt; qui, ut re ipsa jam
declaratur, futuram quandoque ibi cultus divini fre-
quentiam utique portendebat. Quo in loco, cum dies
abscesserat, noctemque sol reduxerat jam occumbens,
recumbens ibi vir Dei somnum oculis suis dedit,
dormitionem et palpebris temporis congruentem.
Et ecce qui locutus est in visione Sanctis suis anti-
quitus, ut juvenes quoque nostri visiones videre per
illum, et senes nostri somnia somnare demonstra-
rentur; novo Jacob Patriarchæ suo, insigni videlicet
Ottoni, ut merito Israel nomen acciperet, ad imagi-
nem et similitudinem somnii prisci Jacob, conforme
omnino somnium revelavit. Vidit etenim a lecto suo
porrectam scalam, caelosque summitate tangentem,
in qua etiam Angeli ascensus suos atque descensus
amicis vicibus alternabant. Quo profecto dabatur
intelligi, non defuturos in hoc loco quam plures, qui
ad proximum sublevandum cum Martha pia compas-
sione descenderent, et ascenderent cum Maria celsi-
tudinem Domini contemplando. Vir itaque sanctus
evigilans, et prudenter intelligens quæ videre merue-
rat, nihil eorum omisit spiritualiter, in fundatione,
consummatione, ac consecratione complere cenobii,
quæ prior ille Jacob in visionis suæ loco peregit,
domum hic Dei veraciter et portam cæli quam plu-
rimis construendo.

CAPUT IV.

Præficatur Prufingensi cœnobio S. Erminoldus.

Quæritur Ab-
bus novo cœ-
nobio.

Monasterio igitur hic fundato et consummato
secundum Dei, quam intellexerat, voluntatem, virum
vir sanctus idoneum æstanti animo requirebat, qui
Christi familiæ colligendæ in domo, quam sibi con-
struxit, in tempore suo posset tritici dare mensuram;
quique, ut rei eventus visioni congrueret, per scalam
religionis hic ascensuros, quindecim graduum verbo
et exemplo posset docere mysteria: quoque prævio
ascensiones in corde suo disponente discerent pede-
tentim in valle lacrymarum, loco quem posuit ipse
fundator, donec dante benedictionem summo legis-
latore, euntes de virtute ad virtutem, Deum deorum
in Sion videre perpetuo mererentur. Cum igitur quæ-
reretur inter dispensatores, ut fidelis quis inveni-
retur, non est inventus similis illi, de quo nunc agitur,
Beato videlicet Erminoldo; quem Dominus lucernam
Christo suo paraverat, ut ardens et lucens hujus
cœnobii rudimentum novitiam, et ob hoc cœcipientem
adhuc intellectu, et affectu torpentem, et sanctitate
conversationis accenderet et exempli, et eruditionis
atque doctrinæ splendoribus illustraret. Hujus itaque
famam B. Otto comperiens, missis ad eum et Abbatem
suum epistolis ab utrolibet impetravit, ut recens
incultumque novale colendum assumeret, et jam præ-
exercitus agricola manum ad aratrum mitteret sul-
catricem, Prufingensis cœnobii terram patrio visitaret
adventu, et inebriaret sacræ institutionis irriguo,
locupletaretque multiplici germine meritorum.

Postulatur
Erminoldus.

Job. 38. 56.
Sanctissime
id munus ge-
rit.

15 Missus igitur de Hirsangia primus Abbas, ad
nutum Domini nostrum dictantis honorem, Ecclesiæ
nostræ præficatur: benedixitque nobis Dominus ad
introitum ejus, in cujus utique nomine benedictus
advenit, non sine discipulorum atque confratrum
honorabili comitatu. Denique in suscepti regiminis
culmen ascendens, speculatorem se domui Israel
meminit constitutum, ita pro animabus commissorum
sibi pervigilans, tamquam redditurus pro eis Domini
rationem, et juxta dictum B. Job, vere gallus habens
intelligentiam, subditos excitaturus ad bona, semet-
ipsum ala exercitii spiritualis primitus excitavit;
cavens utique reprobos inveniri vel somnolentos, dum

vigilandum aliis prædicaret. Sane familiarissimum
semper habebat instare vigiliis, orationibus et jejuniis
insudare, verbum Domini prædicare, frequentius reg-
num Dei et justitiam ejus inquirere anhelanter, fugere
gloriam temporalem, quærere sempiternam. Proinde
fide dignissimi seniores, qui vitam ipsius agnovérant,
constantissime testabantur, nullam sibi septiformis
Spiritus gratiam defuisse, quod a considerantibus
conversationem illius actusque magnificos faciliter
poterat deprehendi. Nam quantum sibi omnis gloria
mundi viluerit, quantumque sibi mundus fuerit cru-
fixus, et ipse mundo, si nullo virtutum ejus indicio
alio monstraretur, eo solo diligentius advertenti
patesceret, quod ad mentis ejus constantiam decla-
randam, quam adversus sæculi tam blanditias quam
terrores habebat, hoc loco duximus subscribendum.

CAPUT V.

Imperator a Papa excommunicatus, ingressu monasterii ab eo prohibetur, nec offenditur.

Henricus aliquando Imperator, a cum propter
excessus suos Papalis excommunicationis sententiam
incidisset, et tamen a religiosis ac magnis etiam
Prelatis Ecclesiæ Imperatoris dignitatis intuitu,
honor sibi ac solita reverentia deferretur; ob funda-
toris nostri præmemorati, quem non modice dili-
gebat, honorem pariter et amorem, cum ipso funda-
tore grandem sibi demonstraturus affectum, ad
novellam ejus Ecclesiam visitandam cum nobilium
et magnorum pompa multiplici, sicut mos est regni,
adventabat. Jamque B. Erminoldus, Pater videlicet
monasterii, tam propter Imperatoris celsitudinis
claritatem, quam propter concomitantis cum eo, et
invitantis reverentiam fundatoris, cum compulsatio-
nibus campanarum, Fratrumque processione canora,
et reliquiarum ac vexillorum multiplici apparatu,
longe insuper extra septa cœnobii excepturus Cæsarem
credebatur. Sed servus Dei talium se favori
dissimilem demonstrabat. Non enim cogitationes suæ
cogitationes eorum, neque viæ suæ viæ illorum, qui
consuunt pulvillos sub omni cubito manus, et pretii
parietem liniunt adulando, et propter hoc in Regum
domibus mollibus vestiuntur. Ceterum iste non ut
arundo, nec terroris nec favoris vento quolibet agi-
tata, sed ut columna immobilis, nec metu impelleba-
tur, nec inclinabatur gratia qualicumque, ut ei vel
occursu solemnem, vel blanditiâ salutationis applau-
deret, quem per sententiam Apostolicam communionem
novit Ecclesiastica tunc privatum.

a
Henricus V
Imperator
ejus monaste-
rium invisit.

Ezech. 13. 18.

Excludit eum
(quia excom-
municatus
erat) S. Ermi-
noldus.

17 Proinde cum adventum Imperatoris per præ-
nuntios comperisset, omnia monasterii ostia obserari
præcepit, ne vel Augusto, ejusve comitibus ulla intro-
eundi via pateret; firmiter prohibens et districte, ne
quis egrederetur ad salutationem sive exceptionis
aliquam reverentiam exhibendam. Ipse vero Impera-
tore adveniente ad eum ante claustrum septa proce-
dens, ne vel ex fastu aliquo vel contemptu hoc agere
crederetur eo insalutato: Libenter, inquit, et officio
salutandi, et exceptionis congrua reverentia, hono-
rem tibi impenderem regium, Imperator, si te com-
munionem privatam Apostolicæ Sedis auctoritate ne-
scirem. At Imperator ratus, eum hæc non justitiæ
zelo, sed ex cordis odio vel rancore proferre, tamquam
offensum pro eo, quod quondam ab ejus fratre munera
recepisset, propter quæ Lorsacensem resignaverat
Abbatiam: Nimis, ait, inconsulte ac præcipitanter
honore vos tanto privastis. Cui suspitioni Dei servus
occurrrens, columbina ut erat simplicitate respondit:
Novit Deus omnipotens corda scrutans et renes, non
me hujus, si dici posset, injuriæ memorem vel ulto-
rem; sed me fecisse hæc et dixisse, justitiæ defen-
dendæ intuitu, et pro Papalis observatione mandati.
At venerabilis Otto Episcopus medium se utrilibet
interponens,

interponens : Neminem, ait, devitare debemus et tenemur, de cuius nobis excommunicatione non constat. Quo contra vir Dei, fortitudinis, quo plenus erat, spiritu roboratus, nec gratiae fundatoris, nec Imperatoriae deferens majestati, qui veritatem libere testaretur : Non possum, inquit, sententiam ignorare, quam ore meo memini promulgatam.

Talia perstabat memorans, fixusque manebat, a justitiae suae proposito non recedens. Quid quaeso in facto hoc Sanctus iste minus fecisse videtur ab his, qui magis obediendum Deo quam hominibus, Principibus Sacerdotum in causa simili responderunt? Quid Apostolo Paulo, qui in casu ferme eodem, ipsi se Cephæ obediendum Deo quam hominibus, Principibus Sacerdotum in causa simili responderunt? Quid postremo b Ambrosio præinsigni, qui Theodosio insigni Imperatori similiter ecclesiae interdixit ingressum, donec pro commissis sceleribus penitentiam ab eo susciperet et compleret? Sed enim si ad antiquiora recurramus, numquid eum comparare non possumus Samuëli, numquid non Nathan, numquid non Elisæo, Prophetisque quam plurimis, qui Regibus temporis sui videlicet peccata sua coram improperantes, vel ad penitentiam eos salutarem provocaverunt, vel divinam eis interminati sunt terribiliter ultionem? Nimirum et Imperator in spiritu et virtute Eliæ ista fecisse beatum virum considerans, reverenter cum suis abscessit, non contemptæ majestatis, ut suorum aliqui voluissent, ultus injuriam, c quod et in summo Pontifice ipsum jam fecisse viderant, sed hominis Dei compertam deinceps semper amplius venerans sanctitatem, quam si caninae adulationis cauda sibi cum ceteris allusisset, quod facile per subscripta poterit perpendi.

18 Denique cum non multo post idem Princeps transitum faceret ante cœnobium cum multitudine militari, Fratres ad opera manuum, juxta morem, hortum forte intraverunt, quem vilis tunc sepes ambivit. Milites igitur, qui præibant et qui sequebantur Imperatorem, cum Fratres in horto viderent, arbitrati Principem memorem sui contemptum, sibi que placere volentes : Ecce, inquit, cucullati, qui Dominum nostrum temere despexerant, nec Imperialem sibi dignati sunt exhibere reverentiam, ipsum insuper suis foribus præsumperunt excludere cum contemptu. Dent ergo penas opprobrii et proterviæ, quas merentur : luan ausus enormes : non ferant impune sprevisse Casareum diadema. Et milites quidem hæc dixerant, et invalescebant voces eorum, odioque Pastoris, dentes lupinos in ejus oculos acuebant. Jamque jamque insultum facturi in pusillum gregem Domini videbantur : sed evenit aliter, quam putabant. Nam exiit edictum a Casare non speratum, ne Fratres videlicet illius omnino præsumerent molestare, vel verbo turbare, vel facto. Sane non reliquit hominem nocere eis, et corripuit pro eis milites Imperator, contra quos incitatus exercitum credebatur. Hic significante Spiritu sancto et demonstrante, quod meritum B. Erminoldi absentes et filios defendisset, quomodo etsi corpore absens, tamen spiritu præsens erat. Numquid igitur non Dominus magnificavit eum in timore inimicorum, et in verbis suis monstra placavit, cujus absentia etiam merita ipse Princeps intelligens, propria despectionis oblitus, ea coram militibus attollebat? Nolite, ait, tangere Fratres istos, et in eis nolite ulla tenus malignari : novi enim, cujus Abbas eorum dignitatis sit coram Deo, novi cujus sit sanctitatis; qui etsi mihi non detulit zelo justitiæ, plurimum tamen ejus confido me sanctis orationibus adjuvandum. Nimirum prudens Augustus prudenter adverterat, honorem Imperialem sibi non tumoris alicujus fastu a sancto viro fuisse negatum, sed magis in eo humilitatem obedientiæ mirabatur, qua maluit Apostolico subditus inveniri præcepto, quam Casareum adulando venari favore.

a Excommunicatus est Henricus V, tum in variis antea Conciliis, tum a Callisto II, in Conc. Rheimensi an. MCXIX.
b De Theodosii senioris penitentia agemus in vita S. Ambrosii vi Decemb. c Paschalem II, an. MCXI, recusantem eum coronare, nisi renuntiaret investituris, captivum ceperat Henricus.

AUCTORE
MONACHO
ANONYMO.

CAPUT VI.

Erminoldi erga inimicos benignitas.

Denique ut apparet, quoniam non ex typho superbia, sed ex zelo justitiæ Principem Romanorum monasterii septis exclusit, nuncqua humilitate et benevolentia inferiores multo personas non solum exceperit, sed insuper invitaverit, sibi licet et suis adversantes, duximus adnectendum; ut advertatur, quod altissimum mundi caput, quod honorandi etiam monasterii venit intuitu, non despexit ut vultuosus aut contumax, qui Fratres mundo despectos, qui se suosque insuper molestare consueverant, ad refectionis solatium invitavit submissus et supplex, quod in his, quæ subjicimus, apparebit. Etenim a Fratres S. Emmerammi nos aliquamdiu in principio crebris inimicitias et insidiis fatigabant, impedimenta profectui nostro, quæ poterant, obtendentes. Cumque de die in diem eorum contra nos odium ingravesceret, ad hoc usque devenit, ut per operarios suos ante portas claustris facto fossato, exitus nostros angustiores facere molirentur.

20 Et cum, nullo eis in talibus obsistente, huic operi diligenter instarent, venerabilis Erminoldus, ut labores eorum videret, egrediebatur foras, instante jam hora refectionis, pacifice illos atque benigne salutans : et cum lassos fatigatosque videret, tam internæ mentis eorum labori, quam corporis externo sudori compatiens, ad prandendum eos obnixius invitavit, inductosque refecit hilariter et benigne, tantam illis impendens humanitatem, ut magis ex caritatis saginarentur affectu, quam in epulis quæ dabantur. Unde factum est, ut dimissi secum mutuo loquerentur tam Fratrum, qui eos miserant detestantes invidiam et rancorem, quam viri Dei suorumque benignitatem et mansuetudinem admirantes. Quid, quaeso, qui hæc lecturi estis, quid vobis videtur de isto, cujus filius sit? Nonne illius, cujus Unigenitus in substantia nostræ mortalitatis apparuit, fratresque quos dignatus est adoptare per gratiam, Spiritu eis adoptionis infuso, in quo clamarent: Abba Pater, instruxit, dicens : Diligite inimicos vestros, et benefacite his, qui vos odiunt? Et quid ex hoc consequentur, adjungens : Ut sitis, inquit, filii Patris vestri cælestis, qui solem suum facit oriri super bonos et malos, et pluit super justos et injustos. Nec inefficax fuit opus hic caritatis aut sterile, sed in ipsis, quibus impendebatur, sicut semen cadens in terram bonam, fructum peperit salutarem. Nam consilio imito, regerentes in locum suum terram quam egresserant, abierunt, nihil incommodi nobis ulterius ingerentes. Sic igitur, sic secundum Pauli doctrinam vir Dei vinci volens a malo, vicit in bono malum, inimicum cibans et potans, et per hoc super caput ejus carbonem congerens caritatis. Certe videmus hic virum Dei non impari Eliseo, qui Syros ad se capiendum hostiliter venientes Samariam introductos, amice ne necarentur eripiens, cibo insuper refectos ac potu, ipsos domino suo remisit. Idem finis secutus utrobique. Nam illi terram Israel ultra non addiderunt intrare, et isti molestare deinceps nos cessarunt : nisi quod Syros stupor timorque cohibuit; istos vero devicit benignitas caritatis.

a Celebre est hoc S. Emmerammi Batispone monasterium; cui, cum hæc accideret, Abbas præerat Richoldus, ut ex Wigulco patet.

CAPUT VII.

Liberalitas in pauperes. Miracula

Diximus qua constantia et virtute mundi spreverit dignitates

Monachi S.
Emmerammi
Præfingens-
bus adversantur.

Humaniter
eos excepit S.
Erminoldus.

Math. 5.44 et
45.

Conciliantur.

Rom. 12. 20.

4. Reg. 6.

AUCTORE
MONACHO.
ANONYMO.
*Liberalissime
pauperibus
subvenit.*
1. Cor. 9. 19

dignitates oblatas, qua illatas injurias patientia tulerit aut devicerit mansuetudine; superest, ut qua indigentibus proximis liberalitate collata sibi a Deo communicaverit, quamque in his contra deficiendi timorem in Domino confidentiam semper habuerit, ostendamus. Curam quidem sollicitam ac provisionem receptionemque peregrinorum ac pauperum, inter virtutes ceteras, quibus claruit homo Dei, quasi spiritus sui sponsam elegerat specialem: propter quod et in exercitii ejus solebat amplexibus singulariter delectari, adeo quod egeni et pauperes ipso jam usu in necessitatibus suis cum omni ad eum securitate, tamquam ad debitorem quemdam accedere praesumebant, et quibus egebant, tamquam a quodam oeconomio suo fiducialiter postulare. Noverat etenim, quod exemplo Apostoli, cum esset liber ex omnibus, omnium servum se fecerat indigorum.

22 Deus igitur famulum suum tentare constituens, imo miserationis inolite sibi virtutem omnibus declarare, vocavit famem super terram; omne firmamentum panis contrivit in tota Bavaria, ita ut plurimi propter inedia pauperes iterirent. Ad Erminoldum igitur ex more concurrerit, reserantur cellaria, promptuaria patefunt, distribuuntur pauperibus universa. Non enim prius Pater sanctus in erogando defecit, quoad deficeret, unde jam posset aliquid erogare. Exhaustis siquidem omnibus officinis, ipse cepit egere, qui super egenum et pauperem intellexerat. Venerunt namque ministri, qui dixerunt omnia claustrii granaria vacuata, nec jam frumenta ad unicum et prandium Fratribus superesse. Quid ergo vir Dei nunc faciat anxius? Recurrat ad horrea? sed vacabant: emat in foro? sed pretium emptionis in caelestes thesauros manus pauperum deportaverant. Ad Deum ergo convertitur, et tamquam factus in agonia prolixius orabat ad eum, qui dat omnibus affluenter. Veri autem adoratoris, adorantis Patrem in spiritu et veritate, oratio erat hujusmodi: Domine per naturam, per gratiam vero Pater, salvifica me ex hac hora. Sed propterea veni in horam hanc tantae necessitatis, ut Fratrum meorum oculi omnium in te sperent, et tu desillus escam illorum in tempore opportuno, quorum propter te victualia sunt expensa: tu itaque redde quod debes, debes siquidem dantibus, qui dixisti: Date et dabitur vobis. Hujusmodi quidem ad Dominum. Porro ad a B. Georgium Patronum Ecclesiae secundum simile erat huic quod orabat: Beatissime Martyr, ecce praecipis salutaribus monitus, et divina institutione formatus et jussu, dispersi, dedi pauperibus quae habebam: qui Deo tibi que in hoc loco deserviunt, nec habent jam quod manducent, et si dimisero eos jejunos, et non fuerint saturati, et murmurabunt adversum me: calices, et vestes, et libros, et alia ornamenta distrahere pro victu compellor: tu ergo subveni, tu succurre, tibi enim revelavi causam meam atque necessitatem. Hujusmodi famuli sui clanores Dominus exandivit, B. Georgii, quem mediatorem elegerat, intervenit, nec eum distulit consolari. Nam statim in crastino nobilis quidam et dives, cujus Dominus cor tetigerat, supervenit, et honorans Dominum de sua substantia, Fratrum supplevit inopiam copiose, ita ut novi cujusdam meritis Elisei, pristina fames in Pruffingen tamquam in porta Samariae pelleretur.

23 Adhuc excellentiorem viam ostendendae sanctitatis ipsius duximus demonstrandam, quibusdam forsitan incredibilem, sed compertam crebra relatione fide dignissimi senioris, qui tanti miraculi testis et conscius fieri meruit et symmista. Die quadam, cum ante januas staret ecclesiae Pater sanctus, et fores essent clausae, custode monasterii stante cum illo, cujusdam necessitatis eventum, ecclesiam ipsam servus Dei intrare volebat. Cumque custos propro cursu circueiens, aperire Abbati ecclesiam properaret,

invenit eum (mirabile dictu!) quem foris reliquerat, introrsus ante altare sanctae Crucis intente orantem, in ipso loco ubi nunc ejus venerabile est sepulchrum, januis tamen ecclesiae non apertis. Cumque custos insolita novitate miraculi staret attonitus, et stupefactus tantae rei eventum apud se miraretur, surgens oratione completa vir Dei, custodi sub districtae contestationis interminatione praecipit, ne ante ipsius exitum de hac vita, alicui hominum id quod viderat, revelaret. Quid ergo dicemus ad haec? nisi quod famulum hunc fidelem in Domino, et Dominum in electo famulo suo laudare, benedicere, et praedicare non desinamus, qui quod in seipso post resurrectionem suam discipulis suis ostendit, ostendit in servo similiter, antequam et a corporeis nexibus solveretur. Nihilominus ista legentes advertant, in quam solidae humilitatis terra domum mentis suae vir ille fundaverat, qui omnem flatum favoris humani, ventumque popularis aurae, tanta cautela et studio devitavit.

a De S. Georgio agemus xxiii April.

CAPUT VIII.

Quidam in ejus necem conspirant.

Ecce jam praecursoris nostri, qui exultavit ut gigas ad currendam viam caelestium mandatorum, passus industrios et veloces, pro tarditate nostra pigris calami gressibus subsequendo prorepissimus, quantumcumque in odore unguentorum ejus admodum delectari, et post eum laetanter currere gestientes: sed ecce, ubi vestigio Eliam nostrum cum Eliseo consequimur, tristes metas attingimus; jam Baal Pharisim, quod sonat, Virorum divisio, e vicino nos terret, inter fratres dividens et Abbatem, inter pastorem et agnos, inter discipulum et magistrum. Restat vero transitum ejus de hoc mundo ad Patrem, et ejus occasiones tristissimas exequamur; tristes, inquam, non sibi, sed nobis; non sibi, qui semper cupiebat dissolvi et esse cum Christo, sed nobis, quibus in carne utiliter permansisset: propter hoc salus hinc refugit, manus trepidat et terretur, calamus ipse percellitur et formidat. Sed enim velimus nolimus, eundem est: cincti et adstricti necessitate narrandi, ducimur quo nollemus. Ergo quod superest inviti et prosequamur. Quia igitur omnes qui volunt pie in Christo vivere, persecutionem, secundum Apostolum, patiuntur, sanctus Pater iste, quia a via justitiae flecti non potuit, nec potuit consequenter odia non incidere ministrorum. Non enim potest diem vespertilio non horrere, non potest nec fugere lucem talpa, non potest Solis aspicere noctua claritatem. Denique cum sanctus hic Pater commissi regiminis cura constrictus, sollicito super custodiam suam staret, et vigilias noctis hujus sedulo super gregem suum satageret observare, ut nihil omnino relinqueret incorrectum, quod contra monasticae religionis fieret instituta, licet tamquam pater spiritualis, vere in spiritu lenitatis corripere delinquentes; filii tamen Belial, qui cum satan inter Dei filios nunquam desunt, videntes et invidentes a suis se voluptatibus coerceri, nec sibi licere quae licere volebant, crudelibus insectari coeperunt odiis seamantem. In tantumque diatim vesaniae prorumpent, quod et captabant in animam justi, sanguinem innocentem condemnantes effundere decreverunt: et jam malitia ingravescente, cultris acutis armati, diem mutuo statuentes, loci opportunitate captata, stabant in insidiis, cum demonibus in occultis, ut interficerent innocentem in loco, quem sibi condixerant, quia inibi erat more solito transiturus.

23 At quidam ista scientium Dei famulum praemunit, ne illo veniret, paratas sibi mortis insidias manifestans. Sed vir justus tamquam leo confidens absque terrore permansit, et tamquam equus gloriae Domini,

Famis tempore omnia sua erogat:

egrot ipse.

u
S. Georgium orat.

insperato juvatur.

Clauso ostio templum ingreditur.

2. Tim. 3. 12.

Domestica disciplina in vigilantiem, quidam occidere statuant.

Mortem contemnit. Prov. 21. 31.

Domini, qui eo testante exultat audacter, in occursum pergit armatis, paratus cum Domino, imo pro Domino, et in carcerem et in mortem ire; hæc dicenti sibi respondit: Absit ut paratam impediam tergiversando coronam: vadam potius accepturus palmam, quam Dominus exhibet triumphalem. Quid, quæso, aliud erat hoc famulo dicere, quam quod Dominus ipse Petro jam dixerat. Calicem quem dedit mihi Pater, non bibam illum? Erat hoc dicere cum Psalmista: Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo, gratias scilicet referens propinanti. Ceterum quia parum est dixisse, nisi facere consequatur; quod dixit et fecit, procedens ad locum ubi mortem fuerat excepturus, si Domino placuisset; ejus exemplo, qui passurus turbæ processit obviam se quaerenti.

Joan. 18. 11.
Psal. 115. 13.

Divinitus percelluntur paricidæ.

26 Verum sicut Dominum captivare volentes occurrente ipso conterriti abierunt retrorsum, et corruerunt in terram, donec se ipse capi permisit: sic servum Domini cupientes occidere, cum constantiam viri Dei viderent, irruit super eos formido et pavor in magnitudine brachii Domini, suum tunc pugilem protegētis. Illa igitur vice nemo in eum misit manum, quia nondum venerat hora ejus, quam ille, cujus providentia in sui dispositione non fallitur, in subditorum bonorum adhuc solatium et salutem, et ad cumulatoria famuli sui merita, usque tempus quod voluit, prorogabat.

CAPUT IX.

Vulneratur: obitus sui horam prædicit: pie moritur.

Job. 27. 6.
Prov. 4. 18.
Iterum conspirant.

Itaque cum teneret justus, ut ait Job, viam suam, nec justificationem suam, quam cœpit tenere, desereret; nam et semita vite suæ quasi lux splendens, juxta Sapientis eloquium, procedendo ad perfectum diem jam creverat; tantæ lucis aspectus filios tenebrarum offendit, gravisque eis erat et ad videndum, qui magis quam lucem tenebras dilexerunt. Proinde cum tempus adesset quo Dominus servum suum decreverat jam in pace dimittere, post pondus diei et æstus, mercedis æternæ denario præmiandum; jam filii pestilentes, ac tanto Patre prorsus indigni, lupaliter vel ut agni degeneres in Pastoris interitum conspirabant.

Vectæ lethaliter percussit.

28 Igitur unus talium campiductor infelix, nomine quidem Aaron, Absalon autem omine, patris persecutor, cum non ut Aaron Pontifex, sed cum esset carnifex anni illius, diabolico exagitatus instinctu, locum ad quem vir Dei venire necesse habebat, diligentius observabat, ligneum vectem utraque manu vibratum, viribus totis insurgens, capiti venientis illis, tanto amnisu percussit sacrum caput, ut ad terram mox servus Domini sterneretur. Eo igitur instrumento mortis et genere, quo frater Domini est occisus, occiditur, ne gloriæ illius extraneus æstimetur aut exors, qui consors est passionis. Quamvis hic, ut ille, non statim obierit, ut in hac potissimum die gloriosius suæ mortis Domino sacrificium immolaret, quo Magi videlicet eidem tria munera mystica obtulerunt. Denique si advertas, eadem dona nostrum Erminoldum intelligere obtulisse, si per aurum, quod inter metalla malleo plus obedit, obedientiam; in myrrha, quæ carnem a corruptione conservat et veribus, castitatem; in thure, quod uritur et crematur ut fragret, caritatis ardorem, memineris designari, non sua propria, sed communia requirentis.

Videt suorum nomina in libro vite.

29 Igitur ut in illam diem, tunc se sacrificaturus, Domino servaretur, ictu vectis accepto tabescens, viribus corporis cœpit repente destitui, jamque ante festum Epiphaniæ lecto decubuit, et in ipsius sacratissimi festi vigilia, fatiscētibz artubz aliquamdiu jacuit nihil loquens. Et post pusillum ad se reversus, et elevatis oculis in discipulos, qui adstabant, hilari eos aspexit intuitu, sed affatu hilariori omnes, qui

aderant, jocundavit. Etenim requisitus, ad thronum Dei testatus est se raptum fuisse cœlestem, et verba bona et promissa se ibi consolatoria percepisse. Lætatus sum, inquit, in his, quæ dicta sunt mihi, numquam videlicet defuturum divinum obsequium in hoc loco. Addit et sibi librum vite ostensum, fratrum nostrorum nomina mortuorum præsentium et futurorum adscripta litteris aureis continentem. Et hoc, ait, vobis signum, ut certum esse noveritis id quod loquor: Cras inter majoris Missæ solemniam cantante choro, Gloria in excelsis Deo, egrediar ex hoc mundo. Erat autem vigilia, sicut diximus, Epiphaniæ: Cavete igitur, inquit, cum signum mei transitus audieritis, ne quis error aut negligentia hujus occasione in divino contingat officio, sed paucis egredientibus a ceteris cum omni devotione sacra Missarum solemniam more solito peragantur.

AUCTORE
MONACHO
ANGONYMO.

Obitus horam prædicit.

Moritur.

30 Ut igitur testimonia sua credibilia fierent, et sciremus quia verum est testimonium ejus, sicut dixit, evenit. Nam in sancto Epiphaniarum die, hora qua dixerat, anima illa beata domum corpoream ac terrestrem, non manu factam in cælis acceptura, reliquit, introiens in potentias Domini sub hymno videlicet Angelorum, ut ibi perenniter inter Angelos ipsum Gloria in excelsis concinat et hymnizet. Transiit autem anno Domini MXXI, septimo vero postquam de Hirsangia mense Augusto vocatus est, et ad Prufungensem electus Ecclesiam; quarto vero postquam a venerabili a Udalrico Episcopo, rogatu Reverendi b Hartwici Ratisponensis Episcopi, ordinatus est solemniter in Abbatem. Quis enim, quæso, non videat, ideo transitum ejus ad eum diem fuisse translatum, qua Dominus sacrificia Magorum accepit, et intercurrentibus annis aliquot, cælos super se baptizatum voluit aperiri, et in Cana aquam convertit in vinum ad nuptias; ut liquido monstraretur, quod die eodem Erminoldus noster domum cœlestem introivit in holocaustis; et cæli, qui Regi patuerant, militi et ipso die patere deberent; et quod molestiarum aquæ præsentium inter convivas æthereos in vinum sibi essent æterni gaudii convertendæ? Quis eum præterea purpurata rosaria Martyrum introisse non credat; cum et justitia suæ causa mortis extiterit, propter quam persecutionem passus est occisoris; et in morte servaverit patientiam, nihil durum interminans imprecansque lictori; et cum postremo tantæ conscientie fuerit in eo sanctitas, ut moriturum se præsciens et prophetans de divino curaverit magis officio, quam de suis exequiis ordinare.

a
b

31 Erminolde ergo Abba Pater, memor esto congregationis tuæ, quam possedisti ab initio isto suæ fundationis, et in quam felicem cursum præsentis stadii consummasti, æternæ gloriæ præmium apprehendens. Ideoque suppliciter exoramus, ut gregem tuum pastor bone non deserat, sed apud beatos cives tuos continua protectione custodias tuas oves, quas primum opilio pascendas a Domino suscepisti, cui est honor et gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Invocat eum
Auctor.

a Pataviensis Episcopus, creatus an. MXXI, mortuus an. MXXIV, vir pius.
b Vigésimus memoratur ab Hudio Ratisponensis Antistes, creatus an. MCV, mortuus in Mart. MXXVI.

CAPUT X.

Gloria ejus cœlitus ostensa.

Duo tamen miracula annectimus, quæ post ejus obitum contigerunt. Unum quidem, quod uni de nostris, alterum quod alterius cœnobii fratri cuidam evenit; ut non solum a suis hic Pater, sed et ab eis qui foris sunt, testimonium habeat sanctitatis: et primum quidem de nostro duximus ordiendum. Erat apud nos Monachus quidam, provecetæ quidem ætatis, sed miræ sanctitatis et simplicitatis in vita sua. Hic cum vocandus a Domino, lecto decumbens ad exitum propinquaret.

Videt eum quidam in gloria.

ACCTORE
MONACHO
ANONYMO.

a

propinquaret, a deputato sibi ministro, si adesset aliquis, inquisivit : erat autem Sabbatum, hora qua sonitu tabulae ad a mandatum Fratres more solito convocantur. Audiens ergo nullum esse praesentem. Ecce, inquit, video caelos apertos, et beatum Patrem nostrum, venerabilem Erminoldum videlicet, assistentem in maxima gloria coram Deo; quod ut verum esse non dubitetur, in testimonium veritatis, jam spiritum exhalabo. Quo dicto, morte intercedente et sermonem confirmante, quod dixerat, protinus comprobavit.

Item alius.

33 Accedat et alius testis, qui de remotis partibus venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine meritorum venerabilis Erminoldi. Frater quidam ex nostris, quodam vindemiae tempore missus in Austriam, claustrum, quod b Kotwik dicitur, hospes intravit, hospite quodam alio de claustrum dicto c Garsten casualiter cointerante. Igitur hora refectio- nis cum veniret ad mensam, hospes hospiti ad vescendum pariter est adjunctus. Et coena facta cum fabularentur, et secum quaerent de diversis, ut fieri assolet, Garstensis ille a fratre nostro diligentius inquisivit, si aliquando habuissemus Abbatem, cui nomen fuerit Erminoldus : et audito quod sic, et quod insuper apud nos fuerit primus Abbas; ille sic orsus est : Quamvis, inquit, nullam omnino notitiam vel vitae vel nominis ejus prius habuerim, nuper tamen in veritate comperi, quia non est parvi aut mediocris, sed maximi meriti coram Deo. Nam ex fluxu sanguinis mire vexatus, nimia nuper infirmitate et aegritudine laboravi, adeo ut de vita etiam desperarem. Cumque Sanctorum quam plurimum pro evasione periculi postularem auxilia, ex nimia mihi debilitate sumnus obrepit. Et ecce rapi ad tribunal Christi me video, et pro culpis et negligentis meis dura satis animadversione percelli : ubi dum animas plurimas, pro diversitate et exigentia meritorum vel condemnari a iudice video, vel salvari; oblatum est ei unus

Monacho in
iudicio patro-
cinatur.

Citipiam sani-
tatem resti-
tuit.

Ordinis S. Benedicti frater, ut videbatur, damnationisque in eum jam jamque debebat ferri sententia : sed retracta est, et remissa clementer, Sancti nescio cujus magni, quem quidem videbam, sed non agnoscebam, obtentu, inter cetera pro dammando taliter allegantis : Licet, ait, Domine, Frater hic vitam suam satis exegerit negligenter, irremuneratum tamen tua pietas non relinquit, quod numquam locum suae professionis deseruit, nec transgressus est finaliter obedientiae suae votum. Sancto ista fiducialiter prosequente, animam rei iudex absolvi decrevit, orantis pro ea meritis complacatus. Quem cum optarem scire quis esset, ecce unus adstantium iudici, ipsum venerabilem Erminoldum Prufeningensem Abbatem esse, mihi protinus intimavit. Hisque peractis evigilo, necumque retractans ea quae videram, statim omnibus quidem omissis, illius potissimum invocare coepi suffragia; cujus indubitatum expertus fueram sanctitatem. Quod cum per officium Missae facere decrevissem, sed debilitas vocis obstaret, continuo mihi tantas vires sensi collatas, quod sacris indutus, Missam, quae de uno Confessore dici consuevit, a fine usque ad finem perfeci. Qua completa pristinae sanitati sum integraliter restitutus. Haec frater de Austria rediens, dum nobis saepius retulisset, superveniens ille Garstensis, cui res ipsa contigerat, sepulchro viri Dei devotissime visitato, Fratris nostri narrationem personaliter confirmavit; qui et ipse in Garsten postmodum factus Abbas, solebat superveniens hunc eventum frequentius enarrare.

a Mandatum fieri dicitur, cum fratrum ac hospitem pedes, Christi exemplo, abluuntur; itaque loquitur Missale Romanum in officio Coenae Domini. Vocatur autem mandatum, quia mandavit Christus pedum lotionem, veluti officium caritatis ac submissionis; et quia Antiphona quae tunc canuntur, ab hac incipiunt, Mandatum novum. Ita Gavantus Comm. in Ritr. Missalis, part. 4, tit. 8. Fuit autem illa pedum lotio in Ordine S. Benedicti

omni Sabbato, ut patet ex regula 33, quae est, De septimanariis coquinae, quae sic habet : Fratres sibi invicem serviant, et nullus excusetur a coquinae officio; nisi aut aegritudine, aut in causa gravis utilitatis quis occupatus fuerit, quia exinde major merces et caritas acquiritur. Et infra : Egressurus de sepimana, Sabbato munditias faciat; lineas, cum quibus sibi fratres manus et pedes tergunt, lavet. Pedes vero tam ipse qui egreditur, quam ille qui intraturus est, omnibus lavent. Id vero ita observatur, teste Turrecornata, ut qui exit, lavet; qui intrat, detergat. Cassianus lib. 4, Instit. cap. 19, de monachis Palestinae et Mesopotamiae, exhibentibus invicem hebdomadam observant, idem tradit, eo solum discrimine, quod id faciunt ad vesperam Dominicae diei : tunc enim qui hebdomada illa ministrant, convenientibus in unum fratribus ad concinendos Psalmos, quos quieturi ex more decantant, omnibus in ordine pedes lavant.

b Hundius Gotvicum vocat, tradiditque ab Udalrico Pataviensi Episcopo, de quo cap. 9, num. 30. Canonice ejectis monachos Benedictinos isthuc introductos. Situm est ad Danubium fere e regione Cremsii.

c Est Garsten, ut lib. 2, Metropol. scribit Hundius, monasterium supra Anassum in Austria, non procul a Steyra urbe.

LIBER II.

MIRACULA POST MORTEM.

CAPUT I.

S. Erminoldus a morte clarus miraculis.

In his duobus mandatis officio calami a, quomodo in eis revelationes et visiones Domini continentur, religiosi viris non diu post felicem transitum sancti Patris ostensa, ac per hoc quodam jure propinquitatis ad praecedentia pertinebant, scientes quia hora est jam nos terminare sermonem, huius libellulo finem dantes, iugo boves absolvimus lassatos. Porro unum est necessarium, ut videmus. Quomodo enim ipsius libelli distinctio bipartita est, prima quidem ejus particula, peregrinationem Hebraei nostri apud Aegyptios hujus mundi seu Babylonios continente, secunda vero in exitu Israel de Aegypto praesentis saeculi, et ingressu terrae verae promissionis explicita; consequenter succurrendum et consulendum eorum opinionem existimamus, imo dubitationem eorum et diffidentiae potius occurrendum, quibus vitae laudabilis claritas, quibus pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus ostensa non sufficit, sed nisi cum Thoma miracula tangant aut palpent, et nisi signa videant et prodigia, non credentes cum Regulo Judaizant. Ut itaque tales habentes tantam nubem testium interpositam, ad credendum vel ipsius operibus, inventur, vel potius compellantur; ad virtutes et signa, quibus mirificavit Dominus Sanctum suum, etiam postquam de hac vita transivit, hodieque mirificat, transeamus a fine libri prioris, sequentis initium facientes, de ipsius tractaturi miraculis in libro secundo, de cuius in primo vita et transitu. In principio erat Verbum. Igitur cum jam Domino complaceret, ut tristitia nostra verteretur in gaudium, ut scientes eum caelo vivere letaremur, quem defunctum saeculo lugebamus, manifestavit se iterum Jesus ipsum Angelorum fecisse consortem, quem ablatum humano dolebamus esse consortio. Manifestavit autem sic.

2 Honesta quaedam materfamilias, Christina vocabulo, cum matre sua, Bertha nomine, Deo valde devota, de civitate Ratispona Prufeningen fratrem suum visitatura accessit. Cumque die jam inclinato vehiculo domum reverti pararent, mater quasi valesat Sanctis, praeforibus monasterii, quia clausum erat, orare coepit attentius, et subito miri odoris perfusa est suavitate; quem cum tacite miraretur, ecclesiam aperiri petiit, et obtinuit, et intravit, sensitque fragrantiam illam de sancti viri spirare sepulchro. Divinae igitur gratiae non ingrata, regratians, votum vovit Deo Jacob, quod famuli sui sepulchrum Erminoldi, de cuius meritis certiorari meruerat, per circum anni totius, nudis pedibus visitaret. Quod et implevit, numquam haec vel pro viae profunditate, vel madoribus

a Praefatio libri II.

Suavis odor a sepulchro S. Erminoldi.

Initium peregrinationis ad illud.

madoribus pluviarum, niviumve rigoribus intermit-
tens. Et hæc vidua erat, et turba civitatis multa cum
illa, ipsius exemplo, quoniam erat ex honestioribus
civitatis, cepit viri Dei memoriam frequentare, et
illius auxilium in quibuscumque necessitatibus effi-
caciter experiri. Hoc initium signorum fecit Jesus
coram discipulis servi sui fidelibus, et manifestavit glo-
riam suam et dignitatem, quam jam accepit in cælis, qui
terrenæ dignitatis gloriam non quæsit. Et congrue
satis a suavi odore incipere debuit sua glorificatio, qui
se ipsum Deo in odorem obtulit suavitatis, ut apte
fracto alabastro sui sanctissimi corporis, meritum
ipsius et famæ dulcis effunderetur unguentum, ex
cujus odore domus Ecclesiæ redundantius impleatur.

*Pueris ægris
subvenit.*

b

c
*Conrado Epi-
scopo petita
concedit.*

3 Illud autem, inter signa quam plurima, Dominus
Sancto suo quasi privilegium speciale concessit, quod
pueri ægotantes, ad ejus, ut fieri solet, *b* ponderati
sepulchrum, vel continuo ejus meritis convalescunt,
aut ab ægritudinis diuturnitate mortis compendio
profinus absolvuntur.

4 Hoc etiam cum piæ memoriæ Dominus *c* Chun-
radus Moguntinus Archiepiscopus famæ præconio
comperisset, cum diutina laboraret infirmitate, quam
ex aere inconseto in Terra sancta contraxerat, nec
quidquam sibi conferret experientia Medicorum; ad
sepulchrum viri cum marca argenti se ponderans,
cum clamore valido et lacrymis, exauditus est pro
suæ forma petitionis. Postulaverat etenim, ut a diu-
turnitate languoris, vel cita evasione, vel beneficio
saltem mortis absolveretur. Qui mox antequam Sedem
suam attingeret, morte intercedente obtinuit quod
petivit Beati meritis Erminoldi.

5 Vir quidam re pauper, et luminis orbitate pau-
perior, devotionis tamen et fidei copiis opulentus,
Pruffingen viri Dei beneficia petiturus ingreditur, et
a pluribus, qui de villa vicina venerant, et ante fores
stabant ecclesiæ, ostenso sibi in ecclesia Sancti sepul-
chro, pueri se ducentis manu circa altare locatus
est, ut petivit: egressoque ductore, gressum baculo
suo prætentans, ad sepulchrum devotus accessit, et
humi prostratus postulavit in fide nihil hæsitans, ut
lumen recipere mereretur. Moxque se sentiens exau-
ditum, visu recepto egressus, ductori suo videre se
dixit, et omnibus qui astabant, qui eum cæcum vide-
rant introisse, ac sibi sepulchrum ostenderant requi-
renti. Hos ergo universos et testes suæ illuminationis
habuit et præcones. Cumque illuminato congratulan-
tium vox eminus audiretur, nam ipsi loquebantur
ad invicem de his omnibus quæ acciderant, ille Deum
ac famuli sui merita collaudavit.

*Cæcum illu-
minat.*

a Aliquid hic deest.

b Est id in Belgia quoque nostro usitatum, ut ægros pueros ap-
pendant, et pondus tritico aliave re, quam offerre Deo aut Sanctis
voluerint, exæquent, addita summa aliqua auri argenteive.

c Conradus I, an. mclxi, creatus est Moguntinus Episcopus.
Biennio post a Frederico I, quod Pontifici Romano faveret, detur-
batus; anno mclxxx restitutus: mxcvii, cum aliis Principibus
contra Saracenos missus in Terram sanctam, Leonem Armeniæ
Regem coronavit. Postea in Hungariam profectus ut Reges fratres
dissidentes reconciliaret; dum Moguntiam rediret, in territorio
Pataviensi obiit xxvii Octob. mccc aut, ut quidam volunt, paullo
serius. Fustus de his Serarius Noster Ber. Moguntiac. lib. 3.

CAPUT II.

Blasphemus quidam punitur.

a
*Blasphemus
quidam sepul-
chrum S. Er-
minoldi per-
cutit.*

Frater quidam, ex his quos *a* Barbatos dicimus,
superveniens maligno spiritu stimulatus, et Dei glo-
riam non ferens, illum qui Dei ac famuli sui beneficia
prædicabat, contumeliosus cepit objurgationibus in-
sectari, eum deceptorem ac mendacem appellans, et
hujusmodi artificio venari eleemosynas largiores.
Quod ille libera voce refellens abiit et recessit. At
ille Barbatos inveteratusque dierum malorum, teme-
rario ausu debacchans, facto flagello de virginis, tribus
ictibus tumbam Patris sancti proterve percutiens,

ore sacrilego: Quiescas, inquit, tu Erminolde, et nos
inquietare desistas. Vix ista finierat, ecce Deus
ultionum Dominus, ultione condigna coercuit blas-
phemantem. Nam facies ejus tamquam aqua ferventi
perfusa cepit incredibiliter æstare. Qui festinus
egrediens de ecclesia, ad suum cubiculum properabat,
ut lecto decumbens alleviationem aliquam expectaret.
Erat autem magister opilionum. Quem unus de fa-
mulis suis e vestigio sequebatur, qui quidem blas-
phemias suas audierat, divinæ tamen nescius ultionis,
blanda ipsum pro verbis suis admonitione corripuit,
illo secundum similitudinem serpentis et surdæ aspi-
dis, nil penitus respondente, donec venerunt ad fontem
juxta, ubi jumenta monasterii aduari solebant. De
quo hausta sibi aqua per famulum, æstuantem faciem
spe refrigerii manibus infundebat, sed vim virtutis
suæ oblitus est aquæ liquor, vicemque contrarii
peragens elementi, urebat acrius patientem. Itaque
lecto decubuit, ac inter flagella Pharaonizans, licet
a pluribus, ut respiceret, moneretur, secundum
duritiam suam et imponens cor thesaurizavit sibi
vindictam insuper ampliolem. Nam de die in diem,
eor ejus erga Domini Confessorem in sua duritia
persistebat. Et quoniam apposuit adhuc peccare ei,
et in iram concitavit Excelsum, apposuit super eum
Deus plagas horridiores. Nam percussus lepra terri-
bili, ab hominibus est amotus.

ACTORE
MONACHO
ANONYMO.

*Divinitus pu-
nitur.*

7 Et cum adhuc suaderetur, ut pœniteret, decli-
navit cor suum in verba malitiæ ad excusandas
excusationes videlicet in peccatis. Nam respondit,
se adeo non peccasse, quod mala talia meruisset. In
hujusmodi igitur blasphemia perseverans, cum præ-
varicator ad cor redire contemneret, factum est in
una dierum, ut per ministrum apposita sibi mensa,
et desuper pane et potu, minister ad cibos pergeret
offerendos, quibus allatis, quem misere vivum in
obstinatione reliquerat, miserabilis in peccato suo
mortuum reperit. Nam in arulam plenam carbonibus,
quam gratia calefaciendi sibi habuit antepositam,
facie prona ceciderat, et exspiraverat præambustus.
In quo patenter apparet, quod qui cæco fideli ferat
odor vitæ in vitam, isti blasphemus factus est odor
mortis in mortem, in resurrectionem positus et rui-
nam, hinc inde, cum diversa utrisque intulit stipendia
meritorum, illum fideli devotione illuminans, istam
percutiens pro reatu. Et sicut tumulus viri Dei ter
virgis cæsus est per protervum, sic triplici plaga
percussus est inimicus, ardore videlicet faciei, dehinc
lepræ contagio, novissime vero morte pessima pec-
catorum. Ceterum descripto rigore justitiæ, ad solatia
misericiendi revertamur.

a Explicat hanc vocem titulus capituli in ead. Canisi: De quodam
Converso graviter puuito.

CAPUT III.

Infirmi curati. Inhibita miracula.

Radoldus nomine puer in monasterio, tantum de
auribus singulis noctibus sanguinavit, ut mane pul-
vinar ipsius alicujus animalis perfusum sanguine
videretur. Qui cum esset ad tumbam viri Dei tertio
ponderatus, illico restitutus est integræ sanitati.

*Fluxus au-
rium curatus.*

9 Inter hæc angebatur quotidie credentium in
Domino multitudo, patrociniū famuli sui requirens.
Inter quos mulier quædam, Jeruta nomine, ad sepul-
chrum Sancti nummo se ponderavit, quem cum in
arcellam oblacionum mittere debuisset, denario clam
retento ad altare illum voluit obtulisse, sed dolū
illico vindicta consequbatur. Nam illi ita contracta
est manus, ut nec eam extendere, nec nummum ex-
cutere prævaleret. Ad eor igitur reversa flagello,
redit ad arcam denarium immisura; statimque
misericiendi et veritas obviaverunt sibi, nam manum,
quam dolus concluderat, veritas patefecit. Misso igitur
nummo

*Contracta sa-
nata.*

AUCTORE
MONACHO
ANONYMO.
Cessant ad
tempus mira-
cula.

nummo quo mitti debebat, gaudens mulier alium obtulit ad altare.

10 Cum itaque turba venerantium servum Dei diatim accresceret, Monachus quidam, Wolframus nomine, sepulchri custodiæ deputatus, super illud ædificare proposuit ædiculam cancellatam, per quemdam, Berchtoldum nomine, carpentarium, qui homicidio perpetrato nondum Ecclesiæ reconciliari meruerat, dictum opus incipiens consummavit. Porro Dei famulus sacrilegum in ecclesiam illius ingressum, et opera manuum cruentarum aspiciens, solita beneficia requirentes per annos aliquot destitit exaudire. Quod cum Fratres solertius perpenderent, ipsam ædiculam prudenti consilio removerunt. Sed non statim finis, ut Dei ac sui famuli dedignatio placaretur.

Iterum fuit.

11 Igitur quia non obliviscitur misereri, cui proprium est misereri semper et parcere, cum rogatur; aliquanto tempore jam decurso, anno mcccxiv Domini Incarnationis, stetit Phinees, et placavit, B. Erminoldus videlicet, ut averteret iram ejus, quem opus offenderat homicidæ. Quidam ergo, Waltmannus nomine, civis Ratisponensis, a quodam Ruberto, qui Fratrum vestibus præerat, sibi familiari familiariter requisivit, cujus sepulchrum hoc esset, quod in medio monasterii cerneretur. Et audito, quod primi Abbatis esset istius loci, et quod idem fuisset vitæ sanctissimæ, quodque in carne adhuc et post mortem miraculis claruisset, et ab his destitisset ad horam, ex causa, qua nesciret; dictus Waltmannus illi Ruberto: Scito, inquit, quod in brevi Dominus iterum ejus merita declarabit. Vidi enim in visione me cum multis intrasse hanc basilicam ad orandum, et ecce a parte capitis tumuli, arbor, ut videbatur, aurea tantæ magnitudinis succrescebat, ut latitudo ramorum ipsius cunctam repletet ecclesiam, et extra januam insuper se protendens. Quo profecto portendebatur, quia quod olim dixit Dominus Domino meo unigenito suo Christo passo in carne, hoc famulo suo similiter, et si non sicut vox hujusmodi lapsa ad eum a magnifica gloria, ipso tamen effectu esset in brevi dicturus: Et clarificavi, et iterum clarificabo. Clarificavi, videlicet degentem in carne vita insigni, transitu glorioso de mundo migrantem, virtutibus et miraculis jam defunctum; et iterum clarificabo in novissima tuba, inter omnes electos, interim vero sequentibus signis, quæ pro negligentia et reatu quorundam pro tempore cessaverunt. Quod et rerum eventus in proximo declaravit.

Visione id
præostensum

CAPUT IV.

Varie ægritudines ejus ope depulsæ.

Siquidem paucis diebus elapsis, vespere Sabbati, cum post officium vespertinum Processio ante altare sanctæ Crucis solito ageretur, quidam aderat inter multos, qui puerum cæcum in brachiis deportabat. Cui cum janua clauderetur egresso, Theodericus quidam Monachus ei obvians, et videns puerum esse cæcum, redire consuluit, et Sancti suffragia postulare. Populo itaque, qui jam exierat, redeunte cum puero, Deo ac famulo ejus pro illuminatione pueruli a cunctis obnixius supplicatur. Et continuo Deus omnium exauditor, cæcos oculos claro lumine revertisit, suum glorificans Confessorem. Rogatus ergo pueri gerulus apud nos aliquamdiu demorari ob tanti miraculi testimonium, recusavit, se quidem et puerum esse protestans patre et matre carentes, et de Gallia Belgica oriundos, ex territorio a Treverensi, seque puerum compassione fraterna ad diversos Sanctos spe circumtulisse salutis, cujus subventionem expertus nunc esset B. Erminoldi gloriæ reservatam. Ideo, inquit, jam propter quempiam non tacebo, et propter aliquem non quiescam, donec ad solum natale

Cæcus illumi-
natur.

a

regressus, annuntiem hujus Sancti præconia circum-
quaque.

13 Item mulier quædam juvencula de civitate Ratisponensi a parentibus matrimonio copulata, ita post breve tempus est dissoluta paralyti, ut loquendi usum prorsus amitteret, oculo altero privaretur, dentes haberet ad invicem ita compressos, ut hora refectionis cultello vix solverentur ad escam: manibus quoque contracta et pedibus, miserabile sui spectaculum præbebat. Quæ more solito ponderata juxta sepulchrum viri Dei per suos, mox tam integraliter est sanata, ut quæ ab aliis deportari consueverat, pedibus sanis accederet ad altare, et manibus ante contractis b sacrificium offerret, et nuto prius ore Missam a Sacerdote deposceret celebrari, oculoque recepto lætissime remearit ad propria cum amicis.

Paralytica cu-
ratur.

b

14 Sed cum gratias etiam postmodum Domino redditura, sepulchrum Sancti frequentius visitaret, puella quædam allata est, cujus manus contracta erat omnino. Quam manum cum mulier ante dicta tumultu Confessoris imposuisset, ad stantibus Fratribus et orantibus pro eadem puella, clamans: Oh, integra sanitate recepta, in momento in actu oculi manum ante contractam extendens, ovum quod casu in tumba jacebat, puerili more attraxit, joconditatem et exultationem risumque excutens universis.

Contracta re-
stituitur.

15 Alius quidam puer, carne fœda in inferiori palpebra succrescente, turpem faciem præferebat. Quam carnem cum medicis et chirurgici dicerent reseccandam, amici majus periculum metuentes, consilio saniori, Deo et servo ejus deferendum puerum sponderunt: cumque mane iter arripere surrexissent, misericordia prævenerat jam fideles, carnemque abstractam penitus invenerunt; in patrate rei signum, sanguinea tantum macula remanens. Qui beneficio Domini non ingrati, votum devote solventes ad tumbam Sancti puerum adduxerunt, narrantes laudes Domini et virtutes ejus fratribus universis.

Facie defor-
matus sana-
tur.

16 Puer quidam cum continuo vomitu fatigatus esset, nil penitus alimonie retinebat. Qui ad tumbam Sancti ponderatus a suis, sine mora plenam adeptus est sanitatem.

Vomitum sisti-
tur.

17 Quædam mulier horrendo ventris adeo fuit inflata tumore, ut ab aliis, et a seipsa gravida crederetur, patiens crebras, sicut solent habentes in utero, punctiones: verum solito prægnantium tempore devoluto, cum se non esse gravidam comperisset, ad sancti viri Dei sepulchrum cum oblationibus et Dei laudibus se præsentans.

Tumor uteri
residit.

18 Quædam Agnes in d. S. Pauli monasterio Monialis incredibili tussis incommodo fatigata; ad invocationem famuli Dei se sensit continuo liberatam. Quæ tempore alio morbo simili repetita, repetita oratione ad Dei servum secundo mox curata est per eundem.

Tussis bis de-
pulsæ.

a Treveri vel Treviri Gallia Belgica populi, quorum urbs primaria Augusta Treverorum, vulgo Trier, Belgicæ primæ metropolis.

b Id est, donum aliquod, nam præter Missam nullum est Christianis sacrificium proprie dictum.

c Deest aliquid; forte sanitati restituta est, aut quid simile.

d Est id Ratispona, ædificatum a S. Wolfgango an. mcccxciv, cui prima Abbatisa præfuit Brigida soror S. Henrici Imp.

CAPUT V.

Aliæ variae curationes.

Juvenus quidam, dictus Ulricus Cewren, dolore gravissimo capitis molestatus, ad sepulchrum Sancti devote se ponderans sine mora est redditus sanitati.

Item dolor ca-
pitis.

20 Mulier quædam pauperula gravissima dissoluta paralyti per decem et octo hebdomadas, pro quantumque corporis sui necessitate vel se movere de lecto vel surgere non valebat. Quæ de viri sancti virtutibus concepta fiducia, quodam diluculo vestibus

Paralytica sa-
natur.

suis

suis induitur, in Prufflingen asserens se ituram; quam cum femina commanentes insanire præ infirmitate putarent, deduci ab eis ad ostium attente postulans impetavit. Hæc inter tenentium manus Sanctum obnixius obsecravit, ut si votum ejus sibi placeret atque devotio, vires ad deambulandum sibi apud Dominum obtineret. Nec mora: tanta celeritate, quas ductrices habuerat, antecessit, ut primæ novissimæ et novissima prima in itinere viderentur, et vix eam aliæ consequi prævalerent.

Item alia.

21 Alia mulier, dicta Alheidis, de villa vicina cœnobio, sic est percussa paralyti, ut ore retorto deformiter ad maxillam, et uno oculo excæcato, horrendam faciem circumferret. Hæc in vigilia Epiphaniæ, quando in crastino anniversarius Sancti peragitur, ad sepulchrum ejus accedens, ejus suffragia intensissime flagitavit. Itaque mane regressa oravit eundem sermonem, et statim ore ad statum pristinum reformato, et oculo restituto, similiter plenam est adepta sanitatem.

Item phreneticus.

22 Quidam Hartwicus de Chepen ex nimio morbi fervore raptus in phrenesim, de manibus se tenentium sese proripiens, currensque per silvam, more lymphantium ferebatur. Qui adductus ad tumbam servi Dei per amicos, S. Erminoldi obtentu post modicum integre restitutus est sospitati.

Alius infirmus.

23 Alius quidam Leutwinus de villa eadem a gravi nimis infirmitate juxta idem sepulchrum, Sancti meritis continuo est sanatus.

Contracta.

24 Mulier quædam pauperula, gressu carens, de loco ad locum scabellis se manualibus promovebat. Hæc ad sepulchrum viri sancti deveniens, ipsius auxilium invocavit, et protinus consolidata sunt bases ejus et plantæ, ita ut baculi sustentaculo ad ambulandum sit contenta.

Infirmus alius.

25 Coeus Fratrum, Henricus nomine, cognomine Wirth, cum post febres acutas, tibiærum oculorumque dolore maximo laboraret, in die Natalis Domini summo diluculo, ad sancti viri sepulchrum devotius orans accessit, et statim sanitate recepta per illum, suscepit Domini misericordiam in medio templi sui, ubi famulus Domini requiescit.

Item alius.

26 Perchtoldus quidam civis de Ratispona, cum de Terra sancta reverteretur, morbo cepit gravissimo cruciari. Porro in partes veniens Alimania, auditis B. Erminoldi virtutibus per diversos, pro sanitate recipienda ipsum attentius invocavit, in suæ exauditionis indicium, antequam domum suam intraret, postulans se curari. Quod fideliter petiit, efficaciter consecutus, recepta, imo prærepta potius, integra sospitate, domum reversus est petivit.

Cancer depulsus.

27 Ejusdem Perchtoldi filia filiam habebat Agnetam, cujus pudenda morbus horrendus, qui cancer dicitur, occupavit. Anxia ergo mater pro filia, ipsam ad tumulum viri Dei perduxit, ejusque invocato suffragio pro filia sospitate, censum quinque nummorum se sibi promisit annis singulis oblaturam. Quo facto filia plene curata, materna devotio cito se gratulata est exauditam.

Item dysuria periculosa.

28 Altera quoque filia ejusdem Perchtoldi, filium parvum habebat difficultate urinandi graviter laborantem. Cumque medicorum alii esse stranguriam, alii vero calculum judicarent, eumque oportere incidere testarentur; amici ejus ponentes in Deo spem suam, B. Erminoldi patrocinia requirentes, non sunt fraudati a desiderio suo. Nam puer adductus ad sancti viri sepulchrum, illico integraliter est sanatus.

Item dolor oculorum.

29 Alius item civis Ratisponensis, Opertus nomine, filiam quamdam habebat Rapotonis uxorem, quæ oculorum dolore ferme cæcata, ducta ad viri Dei sepulchrum, cum decem nummos in censu eidem promitteret annuatim, insperatam oculorum recepit protinus claritatem.

Idem in alio.

30 Quidam de ipsa etiam civitate Henricus, qui

Vicedominus appellabatur, simili dolore laborans, ducti amici sui cujusdam etiam Henrici vocabulo, ad sepulchrum Patris sancti deveniens, simili devotionis affectu, effectu curationis simili est auditus.

AUCTORE
MOSACHO
ANONYMO.

31 Filius ejusdem Henrici, filium quemdam habebat, qui distortis pedibus difficili gradiebatur incesso, qui et ipse Erminoldi meritis est curatus.

Distorti pedes curati.

32 Alio autem tempore idem Henricus adeo fluxu cepit sanguinis infirmari, ut nullo medicamento quidquam proficere se sentiret. Ad nota ergo sibi jam secundo Patris sancti suffragia se revertens, iterum curari meruit, per eundem Dominum nostrum, famulo ejus fideli manu contacto, cujus fimbriam olim tangens hæmorrhœissa recipere meruit sanitatem. Hic jam tertio manifestavit se Jesus eidem Henrico, in sui gloriam Confessoris.

Fluxus sanguinis.

CAPUT VI.

Energumena curata, aliique ægri.

In Castro Napurch mulier quædam Leucardis, cuiusdam juveni matrimonialiter copulata, cum quadam die vitreis annulis more luderet puellari, maritus offensus eo quod necessaria negligens vanis intenderet, maligni spiritus ei imprecans incautus invasionem, conjugi non conjugaliter maledixit. Statimque ut vel vanitas hujus, vel illius acerbitas nimia puniretur, diabolus mulierem invadens acerrime cruciabat, et verba per eam blasphema et turpia proclamavit, accedentium culpas eis impropere et peccata. Cumque Sacerdotes super eam dicerent exorcismum: *Vestra, inquit dæmon, verba non curo, nec attendo blateramenta: repellendus Erminoldo reservoir; ille accipit rejiciendi me potestatem. Et mirati sunt universi qui aderant, et ipsi nil horum intellexerunt, eo quod nondum ad partes illas viri Dei præconia pervenissent. Et murmur multum erat de eo in populo, quem dæmon diceret Erminoldum; et dicebant ad invicem: Quid est hoc, quod dicit nobis dæmonium? nescimus quid loquatur. Cum itaque crederent se illudi, affuit de Ratispona Rupertus quidam, qui diceret se intelligere id quod diabolus loquatur. Et incipiens interpretabatur illis, qui aderant, verba quæ dixerat inimicus; B. Erminoldi vitam, et sanctitatem, et miracula plurima manifestans. Ille est, ait dæmon, ille est de quo loquor. Instructo ergo vehiculo mulier superposita, in Prufeningen adducta est per amicos. Cumque eventum esset ad fores ecclesiæ, illa teniti manibus cepit et pedibus, sed vi deducentium et labore non modico, sepulchro est superposita viri Dei. Ubi cum fratres dicerent exorcismos, et preces effunderent pro vexata, vix illa ne effugeret, tenebatur. Cum subito Deo suum famulum honorante, mulier altius ingemiscens, Ach, achque proclamans, quasi resoluta in somnum protinus conquevit. Cumque ablata sepulchro in terra super plumarium reclinata fuisset, et an haberet melius, quæreretur, optime sibi esse ac se liberatam esse respondit, sed nil penitus virium habere. Igitur amici cum illa tota nocte ad Sancti tumulum exebantes, mane viam arripiunt revertendi; et cum iter agerent, vocem hujusmodi dæmonis audierunt: *Etsi ad te accedere non præsumo, a te tamen longius non recedam. Sana tamen mulier est domum revecta. Non multum temporis intercessit, et ecce amici feminae liberatae, Deo gratias non agentes, obliiti sunt beneficiorum ejus, et mirabilium ejus, quæ ostendit eis in illa. Ideoque quantæ culpæ ingratitude sit apud Dominum, meruerunt protinus experiti. Denique cum Dei ac sui famuli beneficia magnificare inter suos, et laudibus dignis attollere tenerentur; illi magis ea occultare ac tegere satagebant. Cum ecce subito in patris sui conspectu, dæmon revertens in domum suam unde exivit, novissima hominis istius pejora prioribus faciens, per os**

Mulier, viro imprecante, corripitur a dæmone.

Liberatur ope S. Erminoldi.

Denuo ob ingratitude liberata occupatur.

AUCTORE
MONACHO
ANONYMO.

Liberatur.

Monocula vi-
sion integrum
recipit;

Distortus gres-
sum :

Item alia.

Epileptica sa-
natur.

Debili usus
membrorum
restituatur.

Ex vulneribus
diu aeger sana-
tur.

a

ejus cepit horribiliter exclamare : Quae vos occultare nitimini, ego faciam omnibus manifesta. Hoc dicto acrius eam cepit, quam antea, cruciare. Igitur amici ejus merita ultione confusi, vexatione dante, ut asolet, intellectum, ad cor redeunt, sua ingratitude poenitentes. Itaque ad benefactoris sui refugientes auxilium, ut sui miseretur et patientis, negligentiae ipsorum dignanter oblitus, humillime postulabant. Apud sepulchrum igitur viri Dei denuo pernoctantes, Domino sui famuli merita declarante, mane sanam eam et incolumem receperunt. Sicque Dominum colaudantes, ut decuit, cum sana et laeta latantes ad propria sunt reversi.

33 Mulier quaedam per octo annos oculo uno prorsus orbata, plena fide ad sepulchrum Confessoris accessit. Quae cum tota devotione mentis oraret, coram omnibus, qui ad Annuntiationis Dominicae festa convenerant, lumen ad revelationem insignium meritorum et gloriam Christi famuli declarandam laeta recipit, turbam non modicam habens suae testem illuminationis, et Dei et ejus famuli laudatricem.

34 In paraseve quaedam de Ratispona mulier puerum fere septennem adduxit ad memoriam viri sancti, distortos imo prorsus inversos pedes habentem, ac impotem ambulare. Pro quo dum mater tota die usque ad horam prandendi precibus institisset, integre puer est restitutus-sanitati, qui et in miraculi perpetrati memoriam de fratrum prandentium manibus saepe postmodum panem et cibos accipiens, domum detulit matri suae.

35 Alia quaedam mulier puellulam ferme quinquagenam similiter pedes habentem inversos, et numquam valentem aliquid ambulare, ad Sancti sepulchrum in vigilia Pentecostes apportavit. Et ecce inter compulsandum ad Vesperas, plurima turba praesente, plantis ejus ac pedibus ad rectitudinem restitutis, usum gradiendi recepit, juxtaque sepulchrum primo quidem pedetentim obambulabat, deinde vero diatim magis magisque proficiens, integraliter est curata.

36 Heroldus quidam civis de Ratispona filiam habuit, quae morbo epilepsiae adeo vexabatur, ut quotidie bis vel ter elideretur ad terram. Pro qua dum parentes, per dies triginta continuos, ad sepulchrum sancti viri eam ponderare voluissent, implevissentque quod voverant, filia reddita est integre sospitati, obviantibus sibi Dei misericordia, et voventium et reddentium veritate. Qui et Sancti beneficio respondentes, curatam eandem ad viri Dei sepulchrum, cum una candelam per annos singulos obtulerunt.

37 Mulier quaedam Alhaidis dicta de Tutenwach, omnium destituta membrorum officiis, viro Dei ad censum nummi unius annis singulis se devovit. Nec mora : quae omnium membrorum usu caruerat, omnium membrorum gavisa est se usui restitutam.

38 Duo quidam satellites simul erant ad prandendum, et capta praeda quando dividunt spolia tales, coeperunt mutuo corrixari, uno accusante quod minus sexaginta denariis recepisset, altero propter domini sui potentiam quem habebat, verba socii contemnite, et irrogante insuper illi contumelias et terrores. Ille injuriae acceptae non immemor, exinde querebat opportunitatem ut eum traderet, cum sibi fortuna a qui gravamen intulerat. Quadam itaque die laesus et laesor obviaverunt sibi, et injuriatorem se agentem incautius injuriatus gladio petiit improviso, vulneratumque gravissime ad terram usque prostravit. Quo jacente, super dolorem vulnerum ejus addidit ampliora, et plagis impositis abiit semivivo relicto. Delatus igitur ad hospitium lacero corpore, biennio lecto decubuit, ita quod nullatenus valebat assurgere de eodem. Uxor autem illius flebat quotidie, et lugebat, eo quod unde conduceret medicum non habebat. Tabescente sic illo, et illa moerente, nocte quadam reverenda quaedam matrona, flenti uxori non

per somnum, ut assolet, sed clarissima visione apparens : Quare moerore consumeris, ait, absque profectu? Virum tuum B. Erminoldo transmittet, et remittet eum incolumem. At illa : Quomodo eum sibi transmittam, cum de lecto nequeat se movere? Respondit quae apparuerat : Tantummodo voveat se iturum, et vires augebuntur. Hoc dicto disparuit. Uxor vero narravit viro quae viderat, qui facto voto, mane accepto baculo iter aggressus, licet cum difficultate, ad tumbam Sancti devenit, seque ponderans domum regreditur; plenam, ut credimus, postmodum capiens sanitatem.

a Aliquid videtur deesse.

CAPUT VII.

Alia impensa mortalibus beneficia.

Aurifex quidam, Gotfridus nomine, gente Suevus, vir mirae simplicitatis, in artis illius omni genere cunctis qui erant Ratisponae peritior, gravissimam oculorum patiebatur infirmitatem, adeo ut unus oculus excaecaretur, insuper versus in cruentam carnem et nigram; non autem habens pretium medicos conducendi, cum vetularum ac mulierum experimenta quam plurima sine profectu aliquo requisisset, audivit mulierem peritissimam in hujusmodi esse apud a Herbiopolim; ad quam dum pergere decrevisset, sed careret expensis, consultum est ab amicis, ut omissis omnibus, suffragia Beati requirat Erminoldi : quibus ille consentiens, oculo argenteo fabricato, ad sepulchrum Sancti eo se ponderavit. Mira res! sub spatio noctis unius oculum sanum ac primum perspicaciorumque recepit, quam ante morbum se meminist habuisse.

40 Henricus quidam civis de Ratispona, die quadam venit in Prufening, Deo et sancto suo supplicaturus. Qui audiens inter multos a Sacerdote, qui celebravit, Dei famulum commendari, habere se filiam testabatur, quae cum octo annis nunquam ad ambulandum terram suis pedibus tetigisset, ipseque adductam eam tribus ponderasset vicibus ad viri Dei sepulchrum, adepta est integram sanitatem, quae firmis nunc gressibus usque in diem utitur hodiernum.

41 Materfamilias quaedam de Ratispona, cum per se venire non posset, nummum ad offerendum accendendasque candelas, per mulierem manentem secum in domo ad sepulchrum viri Dei transmisit. Quae cum aliis mulieribus veniens, candelas quidem accendit, nummum obtulit ad sepulchrum, sed clanculo retrahens ipsum, et fraudulenter marsupio suo eum imponere cogitabat et reservare. Sed mirum in modum duo digiti, quibus illum abstraxerat et tenebat, ita continuo sibi sunt coarctati, ut eos nec ab invicem solvere, nec nummum excutere praevaleret. Abiit ergo cum sociabus tristis et moerens. Quae cum venisset in campum, causam ab illa fletus inquirunt. Illa suum confessa reatum, manum protulit subtractricem, digitis adhuc tenaciter cohaerentibus, et tenentibus quod abstulerant in occulto. Quem cum mulieres avellere niterentur, nihilque proficerent, saniorum use consilio, cum rea regressa, manum cum furto super tumulum posuerunt, pro absolutione furis, Deum ejusque piissimum Confessorem suppliciter invocantes. Statinque digiti, qui ad furandum auferendumque cohaeserant, ad restituendum laxati sunt et soluti. Denario itaque misso in arcam, mulieres cum gaudio Deum laudantes et famulum ejus, ad propria redierunt. Accepit autem omnes timor, et magnificabant Deum, qui hoc miraculum audierunt.

42 Altera quaedam Leukardis tantam incurrerat surditatem, ut tinnitu aurium crebro nimium laederetur : quae tumbam viri Dei tertio visitans, plenam adeptam est sanitatem.

43 Alia quaedam mulier tantum dolorem patiebatur in oculis, ut multo tempore clausis eisdem caeca esse crederetur,

Oculus cui-
dam restitui-
tur :

a

Alteri gres-
sus.

Mulier frau-
dulenta corri-
gitur :

restituatur.

Alia auditum
recipit.

Alia oculo-
rum dolore le-
vatur.

crederetur, quæ cum ad auxilium viri Dei devota venisset, statim in ipso ingressu ecclesiæ diu clausi sunt aperti. Apertionem autem eorum tanta est lacrymarum effusio subsecuta, ut vestes mulieris usque ad pectus adeo madi darentur, ut perfusæ fluvio viderentur. Accessit ad tumbam, Deo gratias agens, ejusque magnifico Confessori: domum inde rediens, plena post modicum gratulata est sospitate.

Alia miracula intercederunt.

44 Multa quidem et alia signa fecit Jesus, famulum suum honorans, quæ non sunt scripta in libro hoc, quæ vel quorundam simplicium Fratrum humilitas ultro suppressit, vel aliorum incuria oblivioni tradidit negligenter. Hæc autem, quæ auribus nostris audivimus, Patres nostri annuntiaverunt nobis, et seniores fide dignissimi, brevi calamo perstringentes; futura, quorum Deus sibi notitiam reservavit, adnectenda committimus diligentia posterorum. Nam fiduciam talem habemus in Domino, quod nisi requirentibus famuli sui dilecti suffragia devotionis et fidei vasa defecerint, sui oleum non deficiet Elisei, ipso præstante, qui est benedictus in sæcula sæculorum, Amen.

a Urbs est Franconia primaria, vulgo Wirtzburch, ad Manum fluvium.

ANACEPHALÆOSIS.

a Origo monasterii Prufeningensis.

Cum fidelium pia devotio amplius et perfectius circa nota quam incognita moveatur, ut universi, qui præsentem sunt ingressuri basilicam, cœnobii hujus Prufeningensis originem ac profectum usque in hæc tempora non ignorent, pagellam hanc omnibus accessuris, vice speculi duximus adhibendam. Sciendum est igitur, quod anno post partum Virginis gloriose *mcx*, beatissimus Pater S. Otto Babenbergensis Episcopus, divina revelatione præmonitus evidenter, *b* ut in gestis ejusdem plenius continetur, locum hunc in Dei ac S. Georgii Martyris victoriosissimi fundavit honorem; eoque in domibus, habitaculis, officinis, clastro, convenientibus, per ipsius studium et industriam laudabiliter consummato, ac communito liberaliter et abunde prædiis, silvis, ceterisque possessionibus, quas necessitas cœnobialis vitæ requirit, Fratres collegit et instituit in eodem, qui sub Beati regula Benedicti Deo ibi perenniter militarent.

Abbas Erminoldus, antea Lorsacensis.

46 Collecto ergo conventu B. Erminoldum, ejus sepulchrum in medio basilicæ cernitur, huic Ecclesiæ primum Domino disponente præfecit Abbatem, evocatum tam multiplicibus, quam supplicibus litteris de Hirsaugiensi cœnobio: in quo sub B. Wilhelmi regimine monasticæ vitæ jugum portaverat ab adolescentia sua. Unde jam pridem propter summam perfectionem vitæ laudabilis, ejus famæ præconium longe lateque percrebuerat, ad Lorsacensem Ecclesiam electus est Abbas, et ab Henrico Quinto nominis hujus Imperatore, regalibus solemniter investitus. Cui Ecclesiæ cum paullo plus quam anno gubernatione sanctissima præfuisset, ac sub tantillo spatio temporis, non minus quam quadraginta Domino sanctæ religioni filios aggregasset: et ibidem, propter quendam conscientiae levem scrupulum, culpam timens ubi culpa omnino non erat, dignitatem Abbatie illius resignans, cum fratribus Deo collectis ad Hirsaugiense cœnobium remigravit: ubi cum suis jocunde

receptus est et servatus, et aliquanto tempore demoratus ibidem. Demum anno Domini *mcxiv*, a venerabili fundatore nostro, huic loco, ut dictum est, gubernando præficitur primus Abbas, et rogatu venerabilis Domini Hartwici tunc Ratisponensis Episcopi et consensu, per sanctæ memoriæ Udalicum Pataviensem Episcopum in Abbatem solemniter consecratur.

47 Cumque in cura suscepti regiminis boni pastoris instar, verbo pariter et exemplo subjectos a malo retraheret, provocaret ad bona, nihilque negligeret faciendum, sed invigilaret divinis operibus incessanter; diabolus sua damna et Dei luera videns et invadens quotidie crescere per eundem, quosdam malitia suæ satellites ad sancti Patris animavit interitum, et armavit. Ne igitur venerabilis Christi Confessor, qui regimine Patriarchas, Apostolos documentis et signis, virgines castitate concives habere meruerat, Martyrum quoque palma careret; post multas injurias, contumelias, et terrores, ab uno ministerio diaboli, ligneo per insidias vecte percussus, aliquamdiu supervivens, tandem in sancto Epiphaniarum die sub Hymno videlicet Angelorum, ad Angelorum Regem et regionem glorioso fine transivit; sicut in ipsius festi vigilia, Prophetico, quo plenus erat, spiritu ipse prædixerat; eo ipso nos, quod pro signo sui dederat vaticinii, certiorans, quod nunquam videlicet divinum cessare deberet obsequium in hoc loco: quod et ex tunc usque in hæc tempora, sicut patet, ejusdem Patris, ut credimus, meritis et obtentu in suo statu permanet et vigore.

Occiditur.

48 Spiritu igitur migrante ad caelos, corpusculum sancti Patris in eo, quod in præsentiarum cernitur, sepulchro, devote reconditum, innumeris mox cepit virtute Christi miraculis coruscare, cæcis visu restituto, quam pluribus contractis et claudis gressu, resolutione turgentibus et inflatis, epilepticis, paralyticis, energumenis, daemonicis, surdis, hæmorrhoidicis, sospitate potita; blasphemis vero punitis, igne tabifico, lepra et morte postremo, quæ merebantur punitis et correctis, accedentibus vel agentibus aliquid circa ipsius tumulum fraudulenter, sicut libro miraculorum ipsius plenius manifestatur.

Illustratur miraculis.

49 Ceterum inter virtutes et signa, quæ diximus, non debet hoc minimum reputari, quod cum aliquantò jam tempore memoria sancti Patris ab hominibus intermissa fuerat et neglecta, nunc tandem tam crebra visitatione accedentium jam continuo renovatur, ut hoc, quod de justo per Sapientem scriptum est: Non recedet memoria ejus, et nomen ejus requiretur a generatione in generationem, ipso facto et evidenti in eo sit impletum. Propter quod profecto speramus, quod Deus omnipotens in suo famulo glorificari, et in se glorificare disponens eundem, omnes qui per ipsum Domini beneficia postulaverunt, pie, fideliter et attente, misericorditer vel ad votum exauditurus sit vel ad fructum. Cursim ista perstrinximus et summatim, quatenus omnes, qui Dei ac famuli sui patrocinia postulaturi advenerint, ipsius aliquantè merita cognoscentes, exauditionis suæ fiduciam eo ipso concipiant ampliorem apud Deum, qui est benedictus in sæcula sæculorum, Amen.

Ecc. 39. 13.

a Sequitur sequentia a reliqua narratione, cum qua nulla ratione connexa sunt, sed ejus quoddam potius compendium, quod fortassis in tabula quapiam propositum erat in ecclesia Prufeningensi.

b Lib. 1 vitæ ab Henrico Canisio editæ num. 11.

DE BEATO GUARINO EPISC. SEDUNENSI.

SÆCULO XII. VI JANUARI.

Sedunum Valesianorum civitas est ad Rhodanum, vulgo Sitten, Gallis Sion. Hic Guarinus Episcopus fuit, quem Hugo Menardus, ex vetusto Missali ante centum annos excusso, recenset in catalogo Sanctorum et

Beatorum Ordinis Cisterciensis. Ejus natalem refert Chrysostomus Henriquez in Menologio Cisterciensi viii Id. Januarii his verbis: in Alpibus B. Garinus Episcopus, qui prius in rupibus illis sanctissime vixit, et

Guarini natalis:

et